

Rapport 0208

Sårbara kommuner 2016

Företagandet, arbetsmarknaden och
beroendet av enskilda större företag

Tillväxtverkets publikationer

finns att beställa eller ladda ner som pdf på tillväxtverket.se/publikationer. Där finns även material som gavs ut av Nutek.

© Tillväxtverket

Stockholm, december 2016

Produktion: Ruth

ISBN 978-91-87903-90-8

Rapport 0208

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Sten Axelsson

Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

I många svenska kommuner är sysselsättningen beroende av några få stora företag. Inte minst under konjunktur nedgångar uppstår frågan vad som händer med kommunen om något eller några dominerande företag hamnar i svårigheter. I förlängningen handlar det främst om hur mindre kommuner ska kunna överleva på sikt. En viktig del i överlevnaden är att förlorade arbetstillfällen ersätts med nya. Om det inte sker minskar möjligheterna att leva och verka i kommunen, skattebasen urholkas och den kommunala servicen förlorar sitt underlag.

Det är relativt lätt att identifiera sårbarhet, men betydligt svårare att säga något om de lösningar som leder bort från sårbarhet. Tidiga studier av sårbarhet fokuserade på kommunernas beroende av enskilda större företag, medan förmågan att hantera större förluster av arbetstillfällen ägnades liten uppmärksamhet. Det har därför saknats en samlad bild av hur kommunerna ligger till när det gäller lokala faktorer som är av betydelse för om det ska skapas arbetstillfällen i nya och växande företag.

Syftet med detta projekt är att undersöka kommunernas sårbarhet utifrån såväl deras beroende av enskilda större företag som deras omställningsförmåga och utvecklingskraft. Det sker genom att på kommunnivå kombinera beroendet av enskilda företag, arbetsmarknadssituationen inklusive möjligheterna till pendling samt företagandets omfattning och förutsättningar. Projektet får därmed en tydligare bäring mot det som på sikt kan ge minskad sårbarhet.

Projektet har genomförts i samarbete mellan Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv. Det är andra gången som en undersökning av sårbara kommuner genomförs med den metodik som presenteras i rapporten. Första gången detta gjordes var år 2011. Rapporten har utarbetats av Sten Axelsson, Tillväxtverket, och Anders Bornefalk, Svenskt Näringsliv.

Gunilla Nordlöf
Generaldirektör
Tillväxtverket

Caroline af Ugglas
Vice VD
Svenskt Näringsliv

Sammanfattning

Enskilda kommuners sårbarhet vid större förluster av arbetstillfällen har varit en återkommande fråga sedan åtminstone 1970-talets industrikriser. I denna studie, som nu genomförs för andra gången, studeras kommunernas sårbarhet utifrån flera aspekter. Utöver beroendet av enskilda större företag studeras företagandets omfattning, det lokala företagsklimatet, möjligheterna till pendling samt andelen av kommunens befolkning som är i arbete.

Resultatet blir ett sårbarhetsbegrepp som inte enbart rör dagens beroende av enskilda företag utan också säger något om kommunernas omställningsförmåga och utvecklingskraft, och därmed om möjligheterna att hantera en nedläggning av en större arbetsplats eller ett större företag.

I studien rangordnas Sveriges kommuner efter sårbarhet. De 100 kommuner som har högst värden för sårbarhet har delats in i tre grupper. Den tredjedel som uppvisar högst värden, och som i flertalet fall uppvisar svagheter på samtliga områden som studeras, benämns genuint sårbara. Följande tredjedel har medelhög sårbarhet medan kommunerna i den tredje gruppen uppvisar måttlig sårbarhet. Övriga kommuner betecknas som icke sårbara.

Resultaten visar att mycket av den övergripande bild av sårbarhet som kom fram i undersökningen från 2011 finns kvar. Det gäller områden som Bergslagen och Glasriket i Småland, som uppvisar en koncentration av genuint sårbara kommuner. I dessa områden har sårbarheten snarast befästs. Ett nytt sammanhängande område med sårbara kommuner framträder i nedre Norrlands inland. Området gränsar också direkt till Bergslagen. I våra nordligaste län har antalet genuint sårbara kommuner ökat från två till sju mellan de båda undersökningarna. Där, liksom i landet som helhet, har sårbarheten också flyttat inåt landet.

Men det finns också ett antal kommuner där utvecklingen har gått mot en minskad sårbarhet. Jämfört med 2011 års studie är närmare en fjärdedel av de kommuner som då var sårbara inte längre det. Det gäller bland annat ett antal kommuner i Norrlands inland där ett livskraftigt företagande har byggts upp kring attraktiva lokala tillgångar. Det finns också ett område som sträcker sig från Sandviken ned mot gränsen till Örebro län där flertalet kommuner har lyckats minska sin sårbarhet. Från att tidigare fem av de nio kommunerna i området var genuint sårbara är det nu endast Fagersta, Sveriges i denna undersökning mest sårbara kommun, som är det. För dessa kommuner har ett ökat företagande och förbättringar av det lokala företagsklimatet lämnat det största bidraget till den minskade sårbarheten.

De förhållandevis stora förändringarna i kommunernas relativa sårbarhet tyder på en betydande underliggande dynamik och att det finns en stor potential för förändring i många svenska kommuner. Det visar också att kommuner som en gång klassificerats som sårbara inte nödvändighetsvis behöver fortsätta att vara det. Förutom ett ökat företagande och ett förbättrat lokalt företagsklimat har ökad pendling spelat en viktig roll för många av de kommuner som minskat sin sårbarhet.

Innehåll

1	Inledning	7
2	Metoden för att mäta sårbarhet	10
3	Beroendet av enskilda företag	13
4	Arbetsmarknaden	15
5	Företagsklimatet och företagandets omfattning	18
6	Sveriges sårbara kommuner	21
7	Vad har hänt mellan 2011 och 2016?	25
8	Sammanfattning och avslutande diskussion	31
	Referenser	34
	Tabellbilaga 1 – Sveriges kommuner sorterade efter sårbarhet 2016	
	Tabellbilaga 2 – Sveriges kommuner sorterade i geografisk ordning med olika sårbarhetskomponenter 2016	

1 Inledning

Allt sedan 1970-talets industrikriser har enskilda kommuner varit utsatta för neddragningar eller nedläggningar av större företag eller arbetsplatser. Oftast har det handlat om stora tillverkande företag som dragit ner eller ibland helt lämnat kommunen. Under 2000-talet har kommuners sårbarhet alltmer kommit att handla om att globaliseringen ökat i tempo. Ett nytt inslag är att nya tillväxtländer börjat konkurrera om kunskapsintensiva verksamheter och inte som tidigare bara verksamheter som kännetecknas av rutinartad tillverkning med ett relativt lågt kunskapsinnehåll. En annan tendens är att produktion av tjänster numera flyttas i större utsträckning. Det kan handla om att avdelningar i större företag flyttas för att utnyttja samordningsvinster i samband med internationella sammanslagningar.

De utlösande händelser som leder fram till förlust av jobb i stora företag kan vara nog så komplexa och ta sin början på långt avstånd från kommunen. Bakom lokala industrikriser skymtar ofta en sammansatt kedja av händelser som leder fram till neddragning eller nedläggning. Ägarförändringar, ofta på global nivå, kan ställa en anläggning i en svensk kommun i en ny situation. Ny teknik och förändrad efterfrågan kan ändra på förutsättningar och struktur i en bransch och ge konkurrenter försprång genom högre effektivitet.

Svårigheterna att ersätta förlorade jobb visar att kommuners sårbarhet inte bara handlar om beroendet av befintliga arbetstillfällen, vilket har varit den centrala frågeställningen i tidigare sårbarhetsstudier. Det handlar också om hur ny verksamhet ska kunna växa fram, vilket gör frågor om företagsklimat, nyföretagande och företagandets omfattning till centrala aspekter.

När kommuners sårbarhet först uppmärksammades sågs nya företag inte som den jobbmotor de senare har kommit att betraktas som. Det var de stora företagen som dominerade, inte bara nationellt utan också på flertalet mindre orter. Företagens konkurrenskraft baserades då också till stor del på skalfördelar. Om en kommun drabbades av en nedläggning eller större neddragning handlade det mer om att få dit en ersättningsindustri än om att nya verksamheter successivt skulle kunna växa fram.

Eftersom tidigare undersökningar av kommuners sårbarhet inte har beaktat faktorer som påverkar möjligheten att nya och växande företag skapar ny sysselsättning har det förekommit att kommuner med en stor andel företagare och ett relativt gott företagsklimat har pekats ut som sårbara, men sedan klarat både lågkonjunkturer och kriser på ett bra sätt. Andra kommuner, som inte har framstått som sårbara, har däremot haft en mycket svag utveckling och haft svårt att återhämta sig från nedläggningar och större neddragningar.

Mot denna bakgrund handlar denna rapport om mer än beroendet av enskilda stora företag och de effekter som uppkommer om de försvinner från kommunen. Detta beroende är en viktig aspekt av en kommuns sårbarhet, men på sikt långt ifrån den enda och avgörande för om kommunen ska klara den ständigt pågående omvandlingen i ekonomin.

Även situationen på arbetsmarknaden har stor betydelse för att lättare kunna hantera en större neddragning i ett dominerande företag. Ett utgångsläge med en god tillgång på jobb mildrar effekterna. Pendlingen inom den lokala arbetsmarknaden är en annan faktor som är betydelsefull för att hantera en större förlust av arbetstillfällen. En väl fungerande lokal arbetsmarknad kan i betydande grad minska de negativa effekterna. Samtidigt finns det många kommuner i Sverige där möjligheterna att pendla är begränsade.

Hur företagsstocken ser ut på orten är en annan omständighet som påverkar kommunens sårbarhet och utvecklingsförmåga. Om det finns en grupp andra företag som på sikt kan växa och anställa kan effekterna på sikt bli mindre allvarliga om något av de stora företagen i kommunen hamnar i kris. En sådan situation står i motsats till det mer extrema beroende som finns i en del sårbara kommuner där det – efter det dominerande industriföretaget och möjligen någon underleverantör till detta företag – är livsmedelshallen som är den näst största privata arbetsgivaren.

En väl förankrad tradition av företagande har betydelse också genom att det tenderar att leda till mer positiva attityder till företagande. Det kan i sin tur innebära att fler kan tänka sig att pröva på företagande, och därmed bidra till en spirande nyföretagsamhet. Attityder till företagande utgör också en viktig aspekt av det lokala företagsklimatet. Tillståndsgivning och andra aspekter av den kommunala förvaltningen är en annan viktig del. Också graden av konkurrensutsättning av den kommunalt tillhandahållna servicen är viktig för såväl framväxten av nya företag som för de befintliga företagens utveckling. Kommunerna har därmed relativt stora möjligheter att påverka förutsättningarna för företagande, även om den nationella lagstiftningen spelar en central roll.¹

Ett vitalt små- och nyföretagande kan också bidra till att kommunen blir mer attraktiv, exempelvis genom ett större utbud av personliga tjänster. Det kan i sin tur göra det lättare också för de stora företagen att rekrytera och behålla personal. Om kommunen blir mer attraktiv blir det också lättare att upprätthålla ett tillräckligt stort befolkningsunderlag för att kunna erbjuda olika kommunala tjänster.²

Sammantaget ger detta sätt att betrakta kommunernas sårbarhet en mer nyanserad och djupgående bild än vad som är möjligt om det enda som studeras är kommunernas beroende av enskilda större företag. Framför allt ger det möjlighet att diskutera olika aspekter som bidrar till att bättre kunna hantera sårbarheten om något större företag skulle lägga ner, eller kraftigt minska, sin verksamhet. Det handlar i grunden om näringslivets dynamik, såväl risken för företagsnedläggningar som möjligheterna att bygga upp nya verksamheter.

Men det handlar också om att förebygga en negativ utveckling. En nedläggning kan komma plötsligt, också för till synes mycket konkurrenskraftiga företag. Sannolikheten att större företag försvinner eller drar ned sin verksamhet har ökat som ett resultat av globaliseringen och den allt snabbare teknologiska utvecklingen.³

¹ Se Andersson och Henrekson (2015).

² Se Florida och Melander (2015) om betydelsen av att kommuner är attraktiva för både företag och personer.

³ Se Bornefalk (kommande rapport). Se också Daepf m.fl. (2015), som i en studie baserad på samtliga amerikanska aktiebolag finner att företagens ålder har liten betydelse för sannolikheten att de ska läggas ned. Det betyder att företag som har funnits på en ort i åtskilliga decennier i princip löper samma risk för nedläggning som betydligt mer nyetablerade företag, åtminstone så länge de senare har klarat av de första utvecklingsstegen.

Samtidigt är företagsdynamiken sådan att det i allmänhet är lättare att bygga upp något nytt, exempelvis genom en avknoppning, medan det stora företaget finns kvar.⁴ När nedläggningen väl är ett faktum kan det vara för sent att bygga upp företag med verksamhet inom angränsande områden. Efterfrågan på privata tjänster, liksom befolkningsunderlaget för den kommunala servicen, kan då också snabbt minska, vilket gör det svårt för kommunen att behålla sin attraktivitet.

En kommun som drabbas av en nedläggning av ortens stora företag under sådana förhållanden kan gå från att vara en välmående kommun med hög systerlösning, goda inkomster och en väl fungerande kommunal service till att bli en problemtung avfolkningsbygd. Med tidigare sårbarhetsmått upphörde sådana kommuner att betraktas som sårbara eftersom de då inte längre var beroende av något enskilt större företag. Beroende på hur de olika faktorerna i sårbarheten utvecklas, exempelvis andelen av befolkningen som har ett arbete, kan sådana kommuner mycket väl fortsätta att klassificeras som sårbara med det mått som används i denna studie.

Rapporten är uppbyggd på följande sätt. I kapitel 2 presenteras metoden för att beskriva sårbarhet, inklusive de olika komponenterna, mer ingående. Därefter följer en genomgång av Sveriges kommuner utifrån de tre huvudfaktorerna beroendet av enskilda företag, arbetsmarknaden respektive förutsättningarna för företagande. I kapitel 6 presenteras Sveriges sårbara kommuner. I kapitel 7 görs jämförelser med den undersökning som Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv genomförde 2011.⁵ Kapitel 8 sammanfattar och diskuterar slutsatser.

⁴ Se Baumol (2004) för en analys av samspelet mellan mindre och nystartade företag å den ena sidan och etablerade stora företag å den andra sidan, och om de kompletterande roller dessa spelar i innovationssystemet.

⁵ Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv (2011).

2 Metoden för att mäta sårbarhet

Skillnaderna i utveckling mellan kommuner som drabbats av neddragningar visar att studier om kommuners sårbarhet också måste undersöka hur grogrunden för nya företag och arbetstillfällen skiljer sig åt mellan olika kommuner. Men det handlar inte bara om hur näringslivet i kommunen ska kunna växa och skapa nya jobb. Även förmågan att attrahera företag från andra regioner och andra länder påverkar kommunens möjligheter att hantera sin sårbarhet. Det är först när ett högt beroende av ett fåtal företag kombineras med en svag potential för en framtida utveckling som det finns anledning att tala om att en kommun är genuint sårbar.

Det sårbarhetsbegrepp som har använts i tidigare studier har därför kommit att bli allt mindre relevant eftersom det har fokuserat på en enda faktor, nämligen enskilda kommuners beroende av större industriföretag. Figur 1 sammanfattar det sårbarhetsbegrepp som används i denna rapport. Måttet består av sex komponenter, som i sin tur kan delas in i tre huvudsakliga faktorer. Den första komponenten, beroendet av enskilda tillverkande företag, motsvarar det som tidigare undersökningar av kommuners sårbarhet har fokuserat på. I den här undersökningen beaktas också beroendet av enskilda tjänsteföretag. Sammantaget utgör dessa bägge komponenter beroendefaktorn.

Arbetsmarknadsfaktorn består i sin tur av de bägge komponenterna pendlingens omfattning och andelen i arbete. Den tredje huvudsakliga faktorn är företagandet, som består av de bägge komponenterna lokalt företagsklimat och företagandets omfattning.

De sex komponenterna kan också delas in i sådana som påverkar konsekvenserna av en nedläggning eller neddragning på kort respektive lång sikt. I figuren återfinns de förra på den vänstra och de senare på den högra sidan. Att en nedläggning av en dominerande arbetsgivare får stora konsekvenser för sysselsättningen på orten redan på kort sikt säger sig självt, liksom att det tar längre tid innan andra företag, såväl nystartade som befintliga och inflyttade, kan erbjuda ny sysselsättning. I figuren är därför beroendefaktorn placerad till vänster och företagandefaktorn till höger.

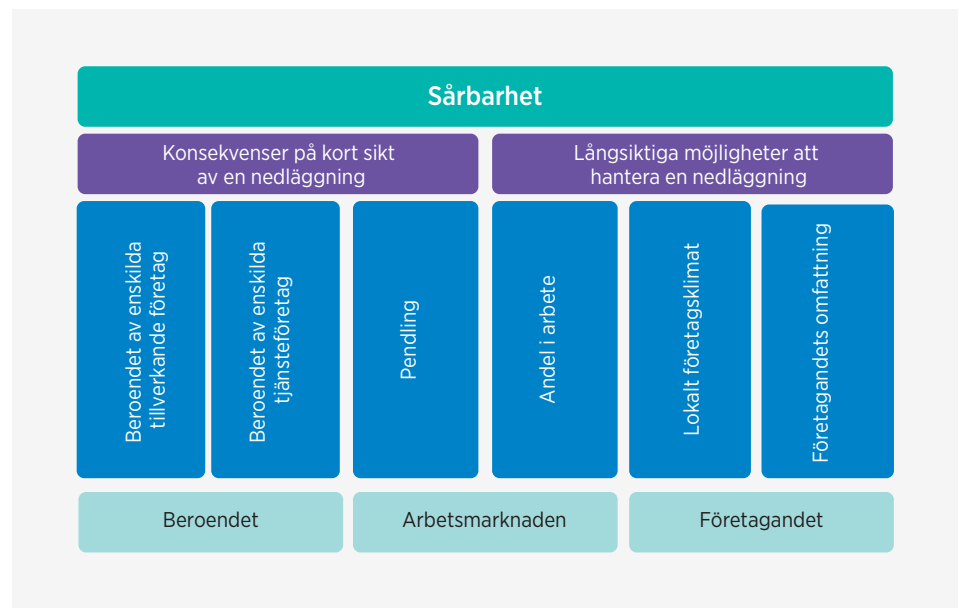
Arbetsmarknadsfaktorn är placerad i mitten eftersom dess komponenter, dvs. möjligheterna till pendling och andelen av kommunens befolkning som arbetar, kan få betydelse redan på kort sikt samtidigt som effekterna också kan dröja alternativt visa sig inte vara bestående. Om pendling ger möjlighet att hitta arbetstillfällen i närliggande kommuner kan konsekvenserna av en neddragning mildras redan på kort sikt. Pendling kan också i vissa fall vara en lösning på längre sikt. Andelen i arbete kan också påverka vilka effekter en neddragning får på sysselsättningen på både kort och lång sikt. Om arbetslösheten är hög, och andelen i arbete därmed är låg, redan innan neddragningen blir det sannolikt svårare för de friställda att skaffa ett nytt arbete än om arbetslösheten hade varit låg. En initialt hög arbetslöshet ökar också risken för bestående arbetslöshet – ju längre tid arbetslösheten varar, desto svårare brukar det vara att komma tillbaka i arbete.

Den nivå som studeras i denna rapport är Sveriges 290 kommuner. Det finns flera anledningar till att kommunen valts som geografisk nivå. En orsak är att perspektivet är framåtblickande, och kommuner i sin verksamhet arbetar med förutsättningarna för företagande. Kommunerna har också en budget som direkt påverkas av en nedläggning. På kort sikt behöver effekterna inte bli så stora eftersom arbetslöshetsförsäkringen erbjuder försörjning för dem som drabbats av arbetslöshet. När personer som blivit av med jobbet flyttar minskar däremot folkmängden, och därmed skatteintäkterna. På lite längre sikt, när rätten till arbetslöshetsersättning upphör, tvingas kommunen också att betala ut försörjningsstöd till dem som inte kunnat skaffa sig egen försörjning.

Figur 1. Sårbarhetens komponenter

Sammantaget väger de olika delarna i modellen på följande sätt:

Beroendet 1/3

Hur många företag (tillverkande och tjänsteföretag) behövs i en kommun för att nå halva lönesumman i det privata näringslivet?

Arbetsmarknaden 1/3

Andel i arbete 1/6

Utpendlning 1/6

Företagandet 1/3

Privata arbetsgivare per 1000 invånare 1/9

Nyföretagande (nyföretagsamma) per 1000 invånare 1/9

Samlad bedömning av det lokala företagsklimatet 1/9

Lokala arbetsmarknader anses ibland bättre spegla möjligheten att finna sysselsättning snarare än vad de enskilda kommunerna gör. Att det blivit så beror på den ökande pendlingen som på vissa ställen i landet vidgat sökområdet för jobb utanför hemkommunen betydligt. Samtidigt är lokala arbetsmarknader enbart en statistisk konstruktion för att binda samman områden med hjälp av pendlingsströmmar. Det ska jämföras med kommunpolitikens uppdrag inom många samhällsområden som leverantör och garant av offentliga tjänster. Det är också kommunen som har att hantera många av de konsekvenser som uppstår när jobb försvinner. Som lägsta politiska nivå är den kommunala demokratin också en viktig del av den lokala identiteten, och påverkas av stora neddragningar.

Vi kan avslutningsvis konstatera att det finns tydliga kopplingar mellan de ingående faktorerna. Om kommunen domineras av ett fåtal större arbetsplatser är sannolikt entreprenörskapet och det lokala företagsklimatet mindre väl utvecklat. Det finns flera skäl för det. För det första har de stora företagen sugit upp mycket av arbetskraften. För det andra har kommunen kunnat förlita sig på de enskilda stora företagen när det gäller sysselsättningen. De har därför inte haft lika starka drivkrafter att förbättra företagsklimatet, och därför sannolikt inte heller samma tradition av att bedriva sådant arbete. Det kan också finnas en koppling mellan få möjligheter till pendling och en hög grad av beroende. Om möjligheterna att pendla hade varit bättre kanske inte lika många hade varit intresserade av ett arbete på ortens stora företag. En lägre andel företagare i en kommun innebär också att det finns färre att lära av. Medan en anställning på någon av ortens större industrier har setts som naturligt och eftersträvänsvärt har eget företagande saknat tradition.

3 Beroendet av enskilda företag

Utgångspunkten för mätningar av kommuners sårbarhet är deras beroende av enskilda företag. I denna undersökning beräknas beroendet efter hur många företag som krävs för att nå upp till 50 procent av lönesumman i det privata näringslivet.⁶ Ju färre företag som behövs för att nå halva lönesumman, desto högre är beroendet. Det finns flera skäl att använda lönesumman som ett samlande volymmått på arbete i stället för exempelvis antalet anställda. En fördel är att effekter som uppstår av olika lång arbetstid, som att företag i olika grad anställer på hel- eller deltid, undviks. En annan fördel är att lönesumman fångar upp skillnader mellan företag och branscher när det gäller lönenivåer.

Effekterna av en nedläggning blir olika om de jobb som gått förlorade finns i företag med hög eller låg lönenivå, och om jobben var på hel- eller deltid. Det gäller inte minst för den kommunala budgeten – om högavlönade heltidsanställningar försvinner innebär det ett större bortfall av beskattningsbar inkomst. Men det gäller också för möjligheterna att bo kvar på orten. En familj med två inkomsttagare har i allmänhet svårare att bo kvar på orten tills den som har förlorat sitt arbete har lyckats hitta ett nytt om det är den med högst inkomst som har blivit arbetslös.

Undersökningen gäller alla företag i Sverige som var registrerade som arbetsgivare, vilket var omkring 359 000 år 2014. Det innebär att både varuproducerande företag och privata tjänsteföretag ingår i studien. För att nå 50 procent av lönesumman i Sveriges näringsliv krävdes det cirka 10 900 företag. I 2011 års undersökning, som bygger på statistik från år 2009, var ca 342 600 företag registrerade som arbetsgivare. För att nå halva lönesumman behövdes det ungefär 11 400 företag. Mellan dessa år fick Sverige med andra ord fler arbetsgivare samtidigt som de större företagens betydelse för sysselsättningen ökade

På många ställen i Sverige är kommunen en viktig arbetsgivare. Lönesumman från offentlig verksamhet har dock inte tagits med i beräkningarna av beroendet. Det främsta skälet är att kommunala arbetstillfällen på lång sikt står i proportion till näringslivets förmåga att skapa utkomstmöjligheter. När jobben i det privata näringslivet minskar påverkas skattebasen och på sikt också befolkningsunderlaget negativt. På sikt hotas därför också kommunala arbetstillfällen som en sekundär effekt av näringslivets sårbarhet.

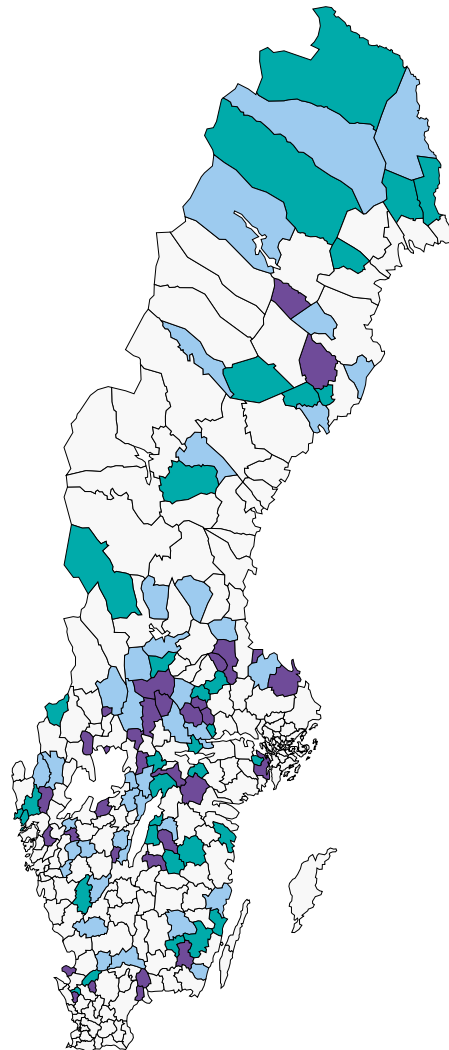
Resultaten av beräkningarna visas i Karta 1. I 35 kommuner, markerade med rött på kartan, räcker det med ett till fem företag för att nå halva lönesumman i det privata näringslivet. Dessa kommuner finns framför allt i Göta- och Svealand. I 78 kommuner svarar ett till tio företag för halva lönesumman, vilket motsvarar 27 procent av Sveriges kommuner. I 2011 års undersökning var antalet kommuner där ett till fem företag svarade för minst halva lönesumman 32, dvs. något lägre än i årets undersökning. Antalet kommuner där det räckte med tio företag för att nå halva lönesumman var 60, dvs. väsentligt färre. Också enligt detta mått kan därmed de större arbetsgivarna sägas ha fått en ökad betydelse. Utvecklingen förefaller därför ha gått mot ett ökat beroende.

⁶ Lönesumman är de löner och ersättningar som företagen betalar till anställda som bor i kommunen. Kommunernas beroende av enskilda företag har beräknats av Statistiska Centralbyrån (SCB) från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) och gäller bokslutsåret 2014.

Sett till Sveriges 100 mest beroende kommuner finns hälften i Bergslagen och kringliggande län. De är fördelade med 17 i Västra Götalands län, åtta i Värmlands län, åtta i Örebro län, sju i Västmanlands län, sex i Dalarnas län och fyra i Gävleborgs län.

Karta 1. Beroendet av enskilda företag 2016

Antal företag som krävs för att nå upp till 50 procent av lönesumman från det privata näringslivet i en kommun (1-5 företag lila), (6-10 företag blått), (11-15 företag grönt)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams

Anm: I kartan visas de 100 kommuner i Sverige som har högst beroende.

I 10 kommuner räcker det med ett företag för att nå 50 procent av lönesumman i det privata näringslivet. Dessa kommuner är Oxelösund, Olofström, Grums, Östhammar, Finspång, Hammarö, Degerfors, Skinnskatteberg, Fagersta och Hofors. Företagen finns i branscherna metallindustri, verktygsindustri, maskinindustri, pappersindustri och fordonsindustri. Det är branscher med hög exportandel och högt utlandsägande. Företagen påverkas därför direkt av förändringar på den globala nivån.

4 Arbetsmarknaden

En annan central faktor när det gäller kommuners sårbarhet är möjligheten att pendla till ett jobb i en annan kommun. I vissa kommuner pendlar en mycket stor andel av den arbetande befolkningen, medan möjligheterna till pendling är betydligt mindre i många andra kommuner. Viljan att pendla beror inte bara på avståndet utan också på vilka alternativ som finns. Att pendlingen mellan mindre kommuner utanför storstadsområdena ofta ligger på en förhållandevis låg nivå kan exempelvis, åtminstone till en del, bero på att det ses som ett sämre alternativ än att flytta till kommunen där jobbet finns. I storstadsområden kan en sådan lösning vara utesluten eftersom det kan leda till väsentligt högre boendekostnader.

Sett på längre sikt har pendlingen ökat. År 2014 var medianvärdet för utpendling i Sveriges kommuner 34,2 procent, vilket innebär att drygt en tredjedel av arbetskraften i mediankommunen hade sitt arbete i en annan kommun. År 2009 var andelen 32,5 procent. Denna så kallade regionförstoring, som har pågått under en längre tid, har ökat möjligheterna att komplettera kommunernas egna arbetsmarknader med arbetstillfällen inom ett större geografiskt område. Regionförstoringen innebär också att möjligheterna till en god matchning förbättras, vilket i sin tur påverkar produktiviteten, eller avkastningen av arbetet, positivt. För den enskilde betyder det dessutom ökade möjligheterna att hitta ett arbete personen trivs med. Men samtidigt som pendling är ett viktigt medel att minska sårbarheten och öka avkastningen av arbetet förutsätter det att det finns starka arbetsmarknader på lämpligt avstånd.

Ju starkare arbetsmarknaderna är i de närliggande kommunerna, desto lättare är det att finna ett lämpligt arbete i någon av dem. I storstadsområdena är de enskilda kommunerna många gånger främst bostadsort medan invånarna finner sysselsättningen i angränsade kommuner. I andra kommuner spelar utpendling en mer blygsam roll. Det är huvudsakligen två typer av kommuner som har begränsad utpendling. Den ena typen återfinns i glesbefolkade områden, där avstånden är stora och kommunikationerna ofta bristfälliga. Till denna grupp hör kommuner som Kiruna (290), Gotland (286), Härjedalen (280), Västervik (277), Lycksele (276), Överkalix (274) och Torsby (268), där talen inom parentes anger kommunernas ranking med avseende på utpendlingen. Den andra typen av kommuner med låg utpendling är befolkningsmässigt relativt stora och har en god egen arbetsmarknad. Möjligheterna till sysselsättning i omgivande kommuner är däremot sämre. Till dessa hör Umeå (285), Luleå (284), Sundsvall (281), Östersund (278), Jönköping (273), Linköping (265), Halmstad (264), Borås (258) och Västerås (257).

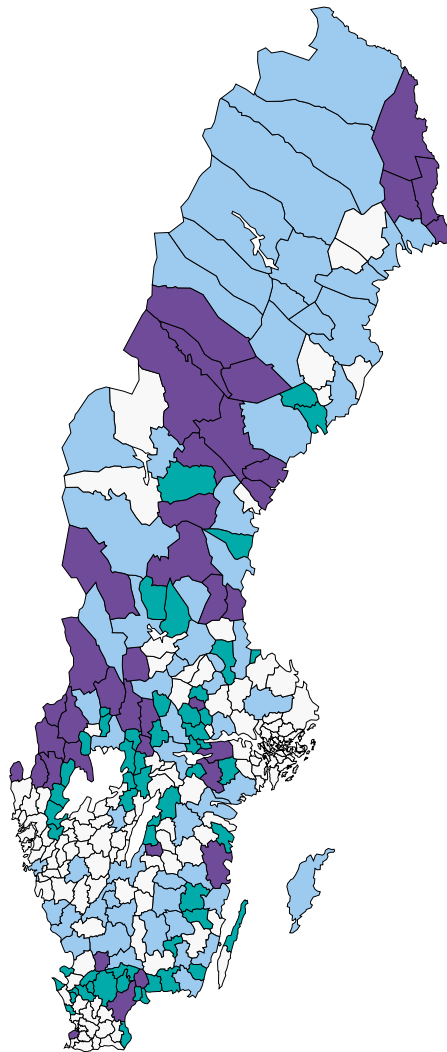
Andelen av befolkningen som har ett arbete är en annan viktig faktor för en kommuns förmåga att klara en företagsnedläggning eller neddragning. Om andelen är hög kan det vara ett tecken på en väl fungerande näringslivsdynamik där det successivt genereras nya jobb som ersätter jobb som försvinner. Utgångsläget om ett större företag hamnar i kris borde också vara bättre, och risken för utslagning i samband med långvarig arbetslöshet lägre. Eftersom måttet avser andelen av den totala befolkningen som har ett arbete, dvs. inte

andelen av befolkningen i en viss ålder, säger det också något om åldersstrukturen och försörjningsbördan.

I Karta 2 redovisas kommuner med låg utpendling respektive låg andel i arbete. Som framgår av kartan är pendlingen låg i stora delar av norra och mellersta Sverige, men också i ett bälte som sträcker sig från Halland och vidare österut över Småland och Gotland. Bältet bryts av kommunerna längs E4:an, vilket visar på vikten av goda kommunikationer. Sammanhängande områden av kommuner med hög utpendling återfinns i huvudsak i landets storstadsregioner med omnejd. Såväl Göteborg (235) som Uppsala (212) och Malmö (203) har emellertid en förhållandevis låg utpendling, medan inpendlingen från omgivande kommuner är hög.

Karta 2. Låg pendling och låg andel i arbete 2016

Kommuner med låg pendling (blå), låg andel i arbete (grön), samt både lågt för andel i arbete och för pendling (lila)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams

Anm: I kartan har de 100 kommuner som har lägst pendling respektive lägst andel i arbete markerats.

När det gäller andelen i arbete är bilden annorlunda. I den nordligaste delen av Sverige är det förhållandevis få kommuner som har en låg andel i arbete, och det trots att pendlingen är begränsad. I både mellersta och södra Sverige är det betydligt fler kommuner i inlandet än vid kusten som har en låg andel i arbete, även om nordöstra Skåne och Blekinge utgör undantag. Dessa kustkommuner i södra Sverige tillhör ett sammanhängande område med låg andel i arbete. Att området omfattar så pass många kommuner är anmärkningsvärt, i synnerhet som pendlingen är relativt omfattande i flertalet av dessa kommuner.

Kommuner som antingen har låg utpendling eller låg andel i arbete löper större risk att drabbas av problem vid en nedläggning eller större neddragning om de samtidigt har ett starkt beroende av ett fåtal företag. För kommuner som både har en låg utpendling och en låg andel i arbete riskerar problemen vid ett stort beroende att bli ännu större. Sammanlagt är det 38 kommuner, dvs. 13 procent av Sveriges kommuner, som uppvisar svagheter i båda dessa avseenden. På kartan är dessa kommuner markerade med lila. Dessa kommuner återfinns i första hand i mellersta Sverige, i ett band som sträcker sig från Dalsland och Värmland upp mot södra Västerbotten. I sydöstra delen av landet gäller det för Kristianstad, Olofström och Västervik.

5 Företagsklimatet och företagandets omfattning

Lokala industrikriser leder ofta till att företag drar ner sin verksamhet eller helt försvinner från orten. När det inträffar kan en del av lösningen utgöras av att det kommer fram fler nya och växande företag som också anställer. Förutsättningarna för att det ska kunna ske är bättre om det finns en tradition av företagande på orten och om det lokala företagsklimatet är gynnsamt. Med ett livskraftigt små- och nyföretagande och ett gynnsamt företagsklimat minskar också sårbarheten för framtida kriser eftersom det då kan växa fram företag som minskar kommunens beroende av de dominerande arbetsgivarna. I detta avsnitt studeras företagandets omfattning och det lokala företagsklimatet.

Företagandets omfattning mäts med hjälp av två komponenter som vägs samman. Den första är andelen nyföretagsamma per 1 000 invånare i kommunen.⁷ Nyföretagande handlar om förmågan till förnyelse av kommunens näringsliv, och tanken är att det ska mäta den entreprenöriella nivån i kommunen. En hög andel nyföretagsamma innebär sannolikt att fler företag kommer att flöda in i stocken av befintliga företag, och kan också innebära att det växer fram fler företag med anställda. En hög andel nyföretagsamma kan emellertid också bero på att tillväxtbetingelserna i kommunen är svaga, och att fler då måste försörja sig genom eget företagande även om de kanske egentligen hade föredragit en anställning.

För att undvika att bilden blir missvisande behöver företagandets omfattning också avspegla jobbskapandet och förekomsten av företag som anställer. Andelen i arbete, som beskrevs i föregående avsnitt, ger en bild av jobbskapandet som helhet. För att mäta förekomsten av företag som anställer används måttet antalet privata arbetsgivare per 1 000 invånare. Förutom att måttet visar förekomsten av privata företag i kommunen ger det också en indikation om tillväxtmöjligheter och hinder för att anställa. Tanken är att ju fler privata företag med anställda som finns i en kommun, desto robustare blir kommunens arbetsmarknad. Arbetsmarknaden står då på en vidare bas som också kan ge en högre potential för tillväxt av arbetstillfällen. Denna indikator kan därmed ses som en motpol till beroendet av enskilda större företag.

⁷ Andelen nyföretagsamma per 1 000 invånare i kommunen visar hur många som har tillkommit i gruppen nyföretagsamma under det senaste året. En företagsam person har ansvar för utvecklingen av ett företag, dvs. innehar F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller är vd eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag. Se 2011 års rapport om sårbara kommuner för en mer detaljerad beskrivning av dessa mått, Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv (2011, s. 26 f.)

Företagande är en förutsättning för sysselsättning, men har även andra betydelser. Det fungerar också som förebild och utgör en inspirationskälla för nyföretagande. I kommuner med en låg andel företagare är förebilderna få och attityderna till företagande ofta negativa. Att kommuner med ett stort beroende av ett fåtal större företag ofta har svårt att skapa nya arbetstillfällen efter en kris hänger samman med att dessa företag under en lång tid har försett arbetsmarknaden med jobb. Den goda tillgången på jobb, ibland för flera generationer i följd, har skapat en lokal kultur där eget företagande inte har stått särskilt högt upp bland möjliga framtidsalternativ. I en lokal miljö där huvudfåran legat mot anställning i någon av ortens stora företag har traditionen att starta eget sällan utvecklats, vilket bidrar till en miljö där omställning tar tid. I vissa av dessa kommuner verkar förnyelsen ha uteblivit trots att åtskilliga år passerat sedan det dominerande företaget försvann.⁸ Samtidigt har arbetslösheten fortsatt att vara hög. På detta sätt har krisen dröjt sig kvar i medvetandet, ibland över årtionden. Krisen kan då också ha blivit en del av den lokala identiteten, vilket gör en förändring än mer osannolik.

För att fånga attityder till företagande används det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen, som hämtas från Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet.⁹ Det sammanfattande omdömet ges av företagare som utifrån sina egna preferenser får ange hur bra de upplever att företagsklimatet i kommunen är. Undersökningen inkluderar också frågor om attityder till företagande hos kommunpolitiker, kommunala tjänstemän och allmänheten samt i skolan och i media. Andra frågeställningar rör kommunens service till företagen, kommunens tillämpning av lagar och regler, graden av konkurrens från kommunens verksamheter mot privata företag, vägnät, tåg- och flygförbindelser, tele- och IT-nät samt tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Det sammanfattande omdömet uppvisar en hög grad av korrelation med svaren på frågor om attityder till företagande.

I jämförelse med pendling och andelen i arbete är de regionala skillnaderna mindre framträdande när det gäller företagandets omfattning. Som framgår av Karta 3 förekommer kommuner med lågt företagande i såväl storstadsregioner som i utpräglade glesbygdskommuner. Att företagandet varierar mer efter lokala förhållanden kan förklaras med att lokala traditioner och förhållanden är viktiga. Också branschstrukturen spelar roll eftersom nyföretagande är kopplat till vissa branscher. Eftersom konkurrensutsättning av offentlig verksamhet utgör ett viktigt underlag för företagande utgör skillnader i detta avseende en annan viktig förklaring till skillnader i företagandets omfattning. Skillnader i infrastruktur kan vara en annan viktig förklaring. För att kunna utnyttja de möjligheter till småskalig verksamhet som globaliseringen medför krävs det en väl fungerande informations- och kommunikationsteknologi.

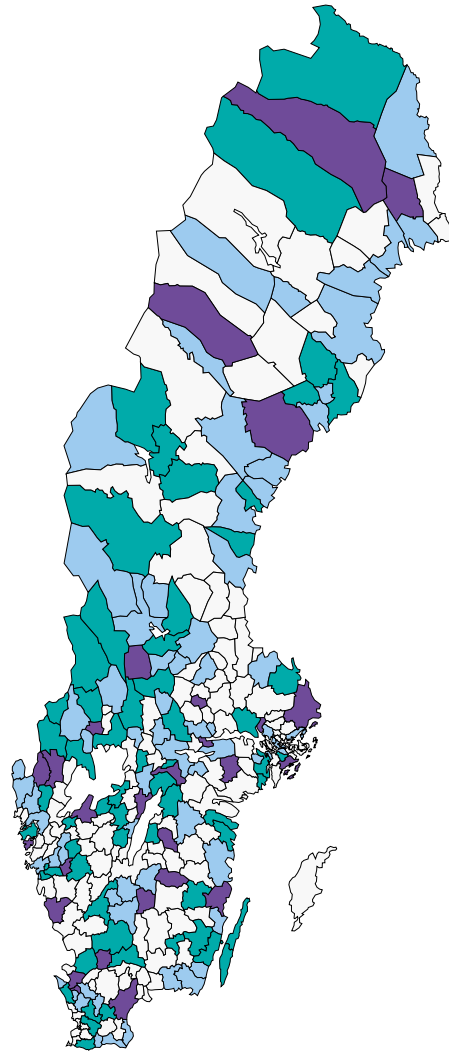
Även det lokala företagsklimatet uppvisar en spridd geografisk fördelning. Den främsta förklaringen är sannolikt även här att lokala förhållanden och traditioner spelar en avgörande roll. Det gäller såväl kontaktytorna mellan företagare och kommunala tjänstemän och politiker som kommunens arbete att göra det enklare för företagen. Också de kommuner som kombinerar en låg omfattning på företagandet och ett svagt lokalt företagsklimat är utspridda över stora delar av landet, och bildar inga tydliga mönster.

⁸ Ett exempel på en sådan kommun är Valdemarsvik.

⁹ Se www.foretagsklimat.se för en presentation av undersökningen.

Karta 3. Företagande och lokalt företagsklimat 2016

Kommuner med låg rang för företagande (blå), låg rang för lokalt företagsklimat (grön) samt både låg rang för företagande och låg rang för lokalt företagsklimat (lila)

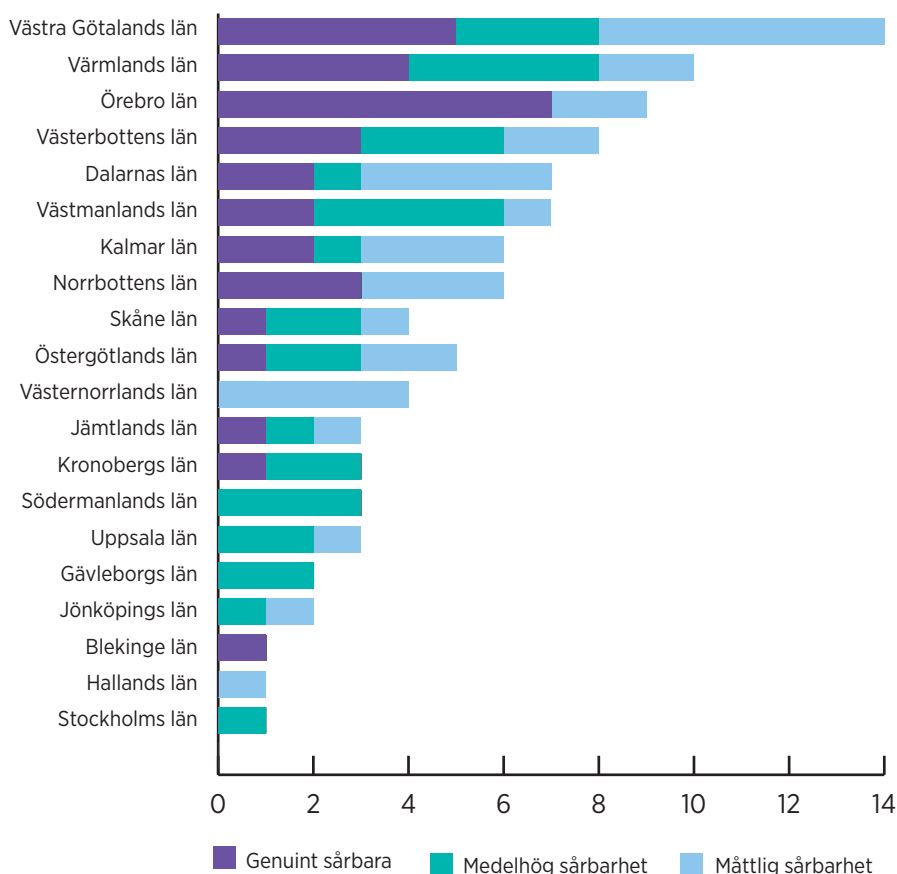

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK (Lokalt Företagsklimat)
Anm: LFK-undersökningen utförs på uppdrag av Svenskt Näringsliv.

6 Sveriges sårbara kommuner

I detta avsnitt vägs samtliga aspekter samman till ett samlat sårbarhetsmått. Det gäller beroendet av enskilda större företag, situationen på arbetsmarknaden samt omfattningen av och inställningen till företagande. Utgångspunkten för beräkningarna är den modell som presenterades i figur 1 i kapitel 2. Genom dessa beräkningar skapas en lista som rangordnar Sveriges kommuner efter genuin sårbarhet. Listan över samtliga kommuner presenteras i tabellbilagan. De 100 kommuner som har högst sårbarhet har också delats in tre grupper. Vi kallar den tredjedel som är mest sårbara för genuint sårbara, följande tredjedel sägs ha medelhög sårbarhet medan kommunerna i den tredje gruppen uppvisar måttlig sårbarhet. I Figur 2 visas hur dessa kommuner fördelar sig över Sveriges olika län.

Figur 2 Antal sårbara kommuner per län 2016

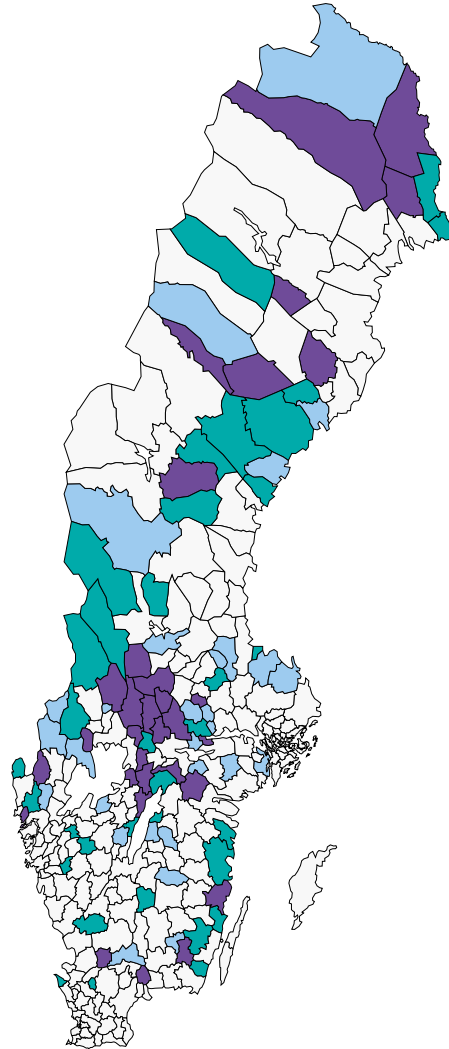
Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Resultaten visar att sårbara kommuner förekommer i hela landet, men har sin tyngdpunkt i Västra Götalands län, Värmlands län, Örebro län, Västerbottens län, Dalarnas län och Västmanlands län. Förutom Västerbottens län handlar det om ett sammanhängande område i mellersta Sverige, där inte minst Bergslagen är rikligt företrätt. Sammanlagt finns 47 av de 100 sårbara kommunerna i dessa sex län. I och med att området hänger samman gränsar många sårbara kommuner

till varandra, vilket också framgår av Karta 4. Det finns därmed en risk att sårbarheten befästs, inte minst genom att potentialen för pendling är mindre när de närmaste kommunerna också är sårbara.

Karta 4. Sveriges sårbara kommuner 2016

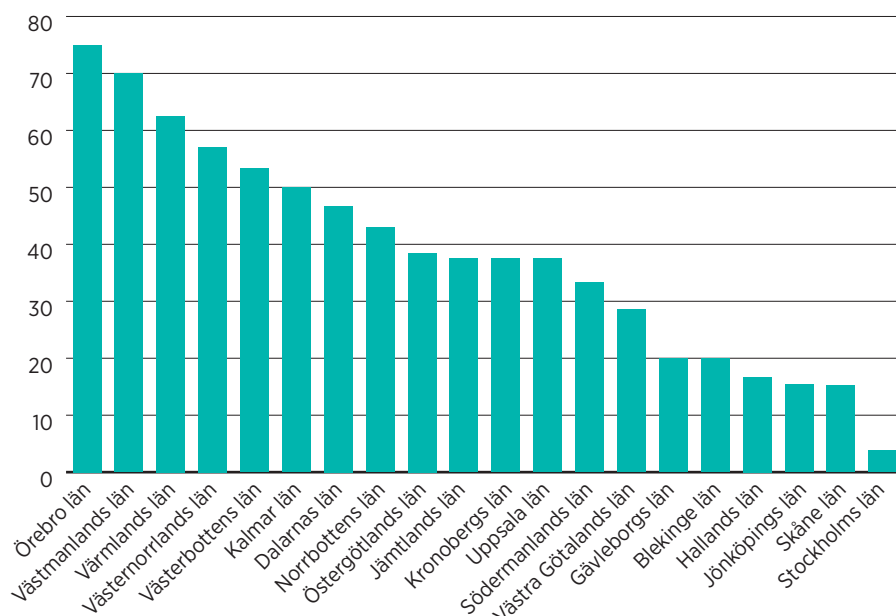
Sveriges 100 mest sårbara kommuner indelade i tre klasser: genuint sårbara (lila), medelhög sårbarhet (blå) samt måttlig sårbarhet (grön)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

I Figur 3 visas hur stor andel av kommunerna i Sveriges län som är sårbara. Fem av de ovan nämnda sex länen återfinns på listans övre tredjedel.¹⁰ I fyra av dessa är mer än hälften av kommunerna sårbara. Detta gäller också för Väster-norrlands län, medan hälften av kommunerna i Kalmar län är sårbara.

Figur 3 Andel sårbara kommuner per län 2016

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

En stor andel av de sårbara kommunerna är inlandskommuner. Medan 36 procent av de icke sårbara kommuner ligger vid kusten är motsvarande andel för sårbara kommuner 22 procent. Endast sex procent av de genuint sårbara kommunerna, dvs. två stycken, är belägna vid havet. Dessa är Oskarshamn och Lysekil.

Den tydliga kopplingen till inlandet har också en historisk förklaring. Kommunnamn med efterleden -fors eller -ström är vanliga bland sårbara kommuner. Exempel på detta är Bengtsfors, Hagfors, Olofström, Hällefors, Storfors och Degerfors, av vilka samtliga är genuint sårbara. Endast en av de tio kommuner i Sverige som har detta efterled i sitt namn är inte sårbar. Detta förhållande avspeglar framväxten av bruk som ägnade sig åt metallframställning och metallbearbetning. Dessa lokaliserades till inlandets forsar och strömmar, som försåg bruken med den nödvändiga vattenkraften. Även om dessa energikällor har förlorat sin betydelse var det vid dessa platser som åtskilliga av de företag som svarar för sårbara kommuners höga beroende växte fram.

En annan övergripande skillnad mellan sårbara kommuner och övriga kommuner gäller befolkningstätheten. Medianen för befolkningstätheten i de 100 sårbara kommunerna är 16 invånare per kvadratkilometer. I de icke sårbara kommunerna är medianen 40, medan den för de genuint sårbara kommunerna är 13 invånare per kvadratkilometer. Sårbara kommuner är också, generellt sett, mindre.

Medianvärdet för sårbara kommuner är 10 000 invånare, medan det för övriga kommuner är 24 000 invånare.

Sårbara kommuner är också mer beroende av industrisysselsättning än icke sårbara kommuner. I de genuint sårbara kommunerna är medianvärdet för andelen som är sysselsatta inom industrin 24 procent. I kommuner med medelhög sårbarhet är motsvarande andel 19 procent, medan det för kommuner med måttlig sårbarhet är 16 procent. För de icke sårbara kommunerna är medianvärdet 13 procent.

Det finns också ett visst samband mellan utlandsägande och sårbarhet. Sambandet tycks dock främst gälla de mest sårbara kommunerna, dvs. de genuint sårbara kommunerna. För dessa är medianvärdet för andelen av de anställda som arbetar i utlandsägda företag 14,4 procent. Motsvarande andel är 9,8 procent för kommuner med medelhög sårbarhet och 8,5 procent för kommuner med måttlig sårbarhet. På övergripande nivå är sambandet svagt. För samtliga 100 sårbara kommuner är medianen 11,2 procent, medan den för icke sårbara kommuner är 10,2 procent. En förklaring är att utlandsetableringar är vanliga i storstadskommuner, som ytterst sällan är sårbara.

7 Vad har hänt mellan 2011 och 2016?

Att undersökningen nu genomförs för andra gången möjliggör jämförelser över tiden. Jämförelsen visar att närmare en fjärdedel av de kommuner som klassificerades som sårbara år 2011 inte längre är det. Eftersom undersökningen avser relativ sårbarhet, dvs. hur sårbara de enskilda kommunerna är i förhållande till övriga kommuner, har de kommuner som inte längre är sårbara ersatts av andra. Den förhållandevis höga omsättningen bland de sårbara kommunerna tyder på en betydande dynamik och visar att kommuner som en gång klassificerats som sårbara inte nödvändighetsvis kommer fortsätta att vara det. Det visar också på utvecklingskraft och potential för förändring i många svenska kommuner.

Ett par positiva exempel

Den positiva utvecklingen gäller även ett antal kommuner som klassificerades som genuint sårbara år 2011. År 2011 var Hofors Sveriges mest sårbara kommun, med rang 290. I dag har Hofors medelhög sårbarhet, med rang 234. Den starkast bidragande faktorn i denna utveckling är ett ökande företagande, såväl när det gäller antalen företag med anställda som nyföretagsamheten, i båda fallen räknat per 1000 invånare. Också det lokala företagsklimatet har blivit bättre. Arbetsmarknaden som helhet har också förbättrats, och utpendlingen ökat något.

Ett annat exempel är Oxelösund, som var en genuint sårbar kommun med rang 286 för fem år sedan. Kommunen har nu förbättrat sin position, och har en medelhög sårbarhet med rang 237. Också i detta fall har ökad utpendling, ett förbättrat lokalt företagsklimat och ett ökande företagande bidragit till minskad sårbarhet. Båda dessa kommuner har fortfarande en hög grad av beroende av två stora stålindustriföretag, Ovako respektive SSAB. Här visar utvecklingen att det inte behöver innebära en inlåsning i ett bestående tillstånd av hög sårbarhet, utan att det finns en betydande potential för förändring. I bägge fallen har alltså ett förbättrat lokalt företagsklimat och ett ökat företagande bidragit till den förbättrade rankingen.

Ett nytt sammanhängande område

En annan fråga gäller om några nya regionala sårbarhetsmönster har framträtt mellan 2011 till 2016. I undersökningen från 2011 fanns det flera sammanhängande stråk av sårbara kommuner, i första hand Bergslagen med omnejd och Glasriket i Småland. Karta 5 visar hur utvecklingen har varit mellan 2011 och 2016. De kommuner som var sårbara 2011 men som inte längre är det är markerade med grönt. De kommuner som har blivit sårbara under perioden är på motsvarande sätt markerade med rött.

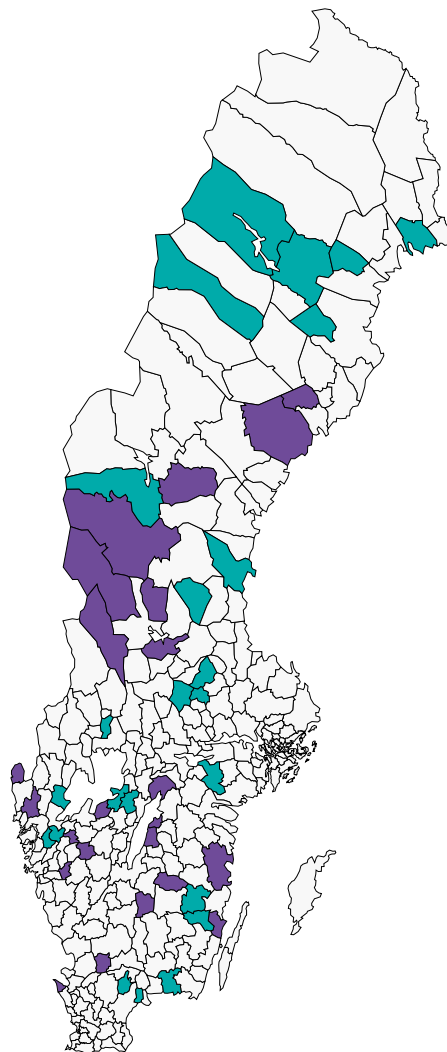
Ett nytt sammanhängande område med sårbara kommuner framträder tydligt på kartan. Stråket består av Malung-Sälen, Leksand, Orsa, Älvdalen, Bräcke och Härjedalen. Eftersom också Munkedal i Västra Götalands län och Örnsköldsvik i Västernorrlands län har blivit sårbara innebär det nya stråket att det numera finns ett sammanhängande område med sårbara kommuner som sträcker sig

från Lysekil i sydväst till Nordmaling i nordost, vilket framgick av Karta 4. Det nya stråket med sårbara kommuner har också kontakt med Bergslagens sårbara kommuner genom bland annat Vansbro och Ludvika.

Flera av de nya sårbara kommunerna i området låg relativt nära gränsen för sårbarhet år 2011. För dessa har det därför inte skett några dramatiska förändringar i sårbarhetsrangen. Hälften av de sårbara kommunerna i det bälte som sträcker sig från sydväst till nordost är klassificerade som måttligt sårbara, vilket är den lägsta sårbarhetsklassen. Om utvecklingen mot en ökad sårbarhet fortsätter kan emellertid problemen på sikt bli betydande. De genuint sårbara kommunerna är fortfarande i hög utsträckning samlade i Bergslagen med omnejd. I övrigt finns egentligen inga sammanhängande stråk med nya sårbara kommuner. Det handlar i stället om enstaka eller på sin höjd ett par angränsande kommuner som blivit sårbara eller som inte längre är sårbara.

Karta 5.

Kommuner som blivit sårbara mellan 2011 och 2016 (lila) och kommuner som inte längre är sårbara (grönt)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Om konturerna bakom den ökade sårbarheten för de ovan nämnda kommunerna ska tecknas handlar det om ett flertal och samverkande faktorer. En är ett stigande beroende av ett antal stora företag. Flera av dessa har gått bra under perioden och anställt fler personer. Det är givetvis positivt, och har också bidragit till att andelen i arbete har ökat i flera av dessa kommuner. Att de stora företagen har anställt fler har sannolikt bidragit till att utpendlingen har avtagit i flera kommuner. Att företagsklimatet har visat en sjunkande relativ nivå bidrar också till den försämrade rankingen, liksom att företagandet har minskat i nästan samtliga av dessa kommuner. Om kommunerna i stället hade lyckats kombinera en ökad sysselsättning i de stora företagen med ett förbättrat företagsklimat och ett ökat företagande hade förutsättningarna för en positiv utveckling sannolikt varit betydligt större.

Sårbarheten förskjuts mot inlandet

Som framgår av kartan finns det i norra Sverige ett mer eller mindre sammanhängande område med kommuner som gått från att vara sårbara till icke sårbara. Bland dessa återfinns Arvidsjaur, Arjeplog och Storuman, vilket antyder att förändringen har att göra med expansionen av biltestverksamhet respektive turism.¹¹ Kustkommunerna Haparanda, Kalix och Nordmaling har också minskat sin sårbarhet. Av dessa har Nordmaling gått från genuin till medelhög sårbarhet, medan Kalix inte längre klassificeras som sårbart.

Antalet genuint sårbara kommuner i norra Sverige har samtidigt ökat från två till sju mellan de båda mätningarna. I Norrbottens län klassificeras, vid sidan av Överkalix, numera också Pajala och Gällivare som genuint sårbara. I Västerbottens län räknas numera Dorotea, Åsele, Vindeln och Malå som genuint sårbara. En orsak till den ökade sårbarheten är minskad pendling, vilket utvecklas nedan. Eftersom samtliga dessa är inlandskommuner har utvecklingen inneburit att sårbarheten har förskjutits mot inlandet.

I anslutning till Bergslagen finns det ett sammanhängande stråk av kommuner som har gått i riktning mot minskad sårbarhet. Kommunerna bildar en korridor från Sandviken i nordost ned mot gränsen till Örebro län i sydväst, se Karta 6. I 2011 års undersökning var fem av de nio kommunerna genuint sårbara. Dessa var Sandviken och Hofors i nordost och Fagersta, Surahammar och Skinnskatteberg i sydväst. Med undantag för Fagersta, som fortfarande är genuint sårbart, har de numera en medelhög sårbarhet. Av de övriga fyra kommunerna klassificeras Smedjebacken, Norberg och Hedemora inte längre som sårbara. De är därför också utmärkta på Karta 5. Dessutom har Avesta gått från medelhög till måttlig sårbarhet, vilket är den lägsta nivån.

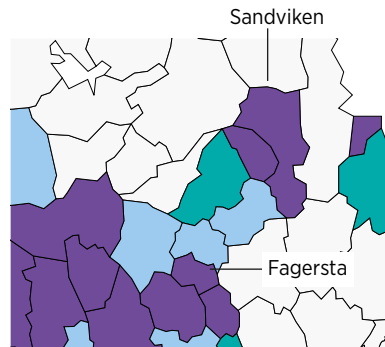
I övrigt har sårbarhetsproblematiken i Bergslagen med omnejd snarast fördjupats, vilket manifesteras av att Nora, Hallsberg, Kungsör och Karlsborg har anslutit sig till de genuint sårbara kommunerna. En kommun som har gått i motsatt riktning är Karlskoga, som har gått från att vara genuint sårbar med rang 258 till att vara på gränsen till att inte räknas som sårbar. Tillsammans med den minskade sårbarheten i det förhållandevis kustnära stråk som tar sin början i Sandviken har förändringarna i Bergslagen bidragit till att sårbarhetsproblematiken har flyttat längre in i landet.

¹¹ I Storumans kommun finns bland annat skidorterna Hemavan och Tärnaby.

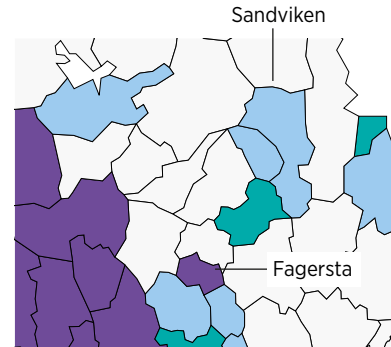
Karta 6 Skillnader i sårbarhet mellan 2011 och 2016

Genuint sårbara (lila), medelhög sårbarhet (blå), måttlig sårbarhet (grön)

2011

2016

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Orter som drabbats av större nedläggningar

Det tydligaste exemplet på en kommun som tagit sig ur sin sårbarhet är Trollhättan, som hade rang 235 och därmed var måttligt sårbar år 2011. I den nya undersökningen är rangen 57, vilket innebär att Trollhättan uppvisar den största förbättringen av sårbarhetsrangen bland Sveriges kommuner under perioden 2011-2016. Nedläggningen av Saab Automobile AB påverkade i hög grad kommunen. Nedläggningen har också påverkat underleverantörer, som har dragit ner sin verksamhet eller helt försvunnit. Genom dessa händelser har kommunens hela näringslivsstruktur förändrats. De tio största privata företagen i Trollhättan sysselsätter idag 3 600 personer. År 2011 var 8 300 personer sysselsatta i de tio största privata företagen. Nedläggningarna har också medfört att det har skett en utglesning av industriföretag till förmån för tjänsteföretag – bland de tio största privata företagen finns det idag betydligt fler tjänsteföretag jämfört med år 2011.

Trollhättans gynnsamma utveckling från sårbar till icke sårbar kommun beror inte bara på ett minskat beroende. Den klart största förbättringen kommer från ett ökat företagande, vilket också skapar förutsättningar för en fortsatt minskad sårbarhet. Också utpendlingen har ökat under perioden, vilket åtminstone till en del kan förklaras med de satsningar som har gjorts på regionens infrastruktur under perioden. Att situationen på arbetsmarknaden bara är något sämre än innan nedläggningarna kan sannolikt åtminstone till en del förklaras med förbättringarna i dessa avseenden. Sammantaget har dessa faktorer gjort Trollhättan till en kommun som inte längre är sårbar.

En annan industrikommun som har genomgått en utveckling mot minskad sårbarhet är Södertälje. Trots sin storlek tillhörde kommunen tidigare den högsta sårbarhetsklassen, dvs. de genuint sårbara kommunerna, med rang 260. Numera tillhör Södertälje gruppen med medelhög sårbarhet, och har rang 253. Förbättringen är med andra ord relativt blygsam. Den viktigaste orsaken till den höga sårbarheten i 2011 års undersökning var beroendet av kommunens två stora företag. Det lokala företagsklimatet var dessutom svagt och utpendlingen låg, och det trots goda kommunikationsmöjligheter inom Stockholmsregionen. Att beroendet har minskat genom den neddragning Astra-Zeneca genomförde år 2012 är en förklaring till den minskade sårbarheten. En annan förklaring är att andelen i arbete har ökat, om än svagt. Också utpendlingen har ökat något. Det lokala företagsklimatet ligger däremot kvar på i princip samma nivå som vid den

förra undersökningen, med rang 225. Sammantaget har ändå Södertäljes sårbarhet minskat något, men inte alls i samma utsträckning som Trollhättans.

En kommun som uppmärksammas under året är Bjuv. Nedläggningen av Findus anläggning berörde 650 jobb, som flyttades till Tyskland. Eftersom detta har skett under 2016 saknas statistik för att beskriva hur Bjuv har påverkats. De båda undersökningar som har genomförts gör det däremot möjligt att studera kommunens utveckling innan denna händelse inträffade. År 2011 var Bjuv en genuint sårbar kommun med rang 265. I den senaste undersökningen hade sårbarheten minskat. Rangén uppgick då till 240, vilket innebar att Bjuv var en kommun med medelhög sårbarhet. Den viktigaste förklaringen är att andelen i arbete har ökat, liksom pendlingen. Dessutom har både företagandet och det lokala företagsklimatet förbättrats betydligt. Att kommunen hade inlett en utveckling mot minskad sårbarhet redan före Findus nedläggning talar för att följderna kan bli mindre drastiska än vad som annars hade kunnat bli fallet.

Förändrade pendlingsmönster

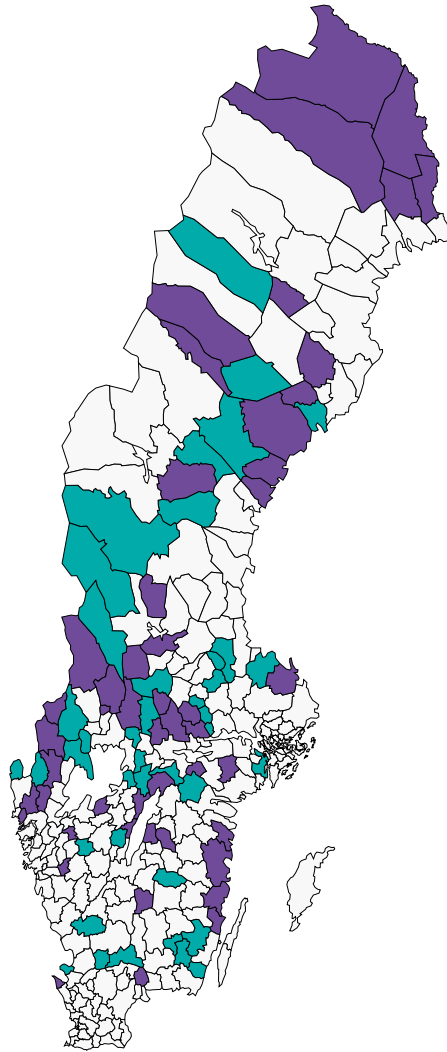
I flera kommuner har ökad utpendling bidragit till att minska sårbarheten och hantera konsekvenserna av nedläggningar eller större neddragningar. Av Karta 6 framgår hur Sveriges 100 sårbara kommuner har förändrats när det gäller pendling.

Några stråk med minskad pendling kombinerad med sårbarhet kan urskönjas. Ett sådant stråk är den så kallade E22-korridoren, dvs. Europavägen längs ostkusten där pendlingen har minskat i samtliga sårbara kommuner. Det gäller en i det närmaste 20 mil lång sträcka från Valdemarsvik genom Västervik och Oskarshamn ner till och med Mönsterås. Utpendlingen var låg redan i utgångsläget, och Oskarshamn och Västervik ligger nu på plats 286 respektive 277. E22 är samtidigt en vägsträcka där standarden, och därmed möjligheterna till pendling, har förbättrats. Att området är relativt glest befolkat begränsar emellertid möjligheterna att bygga ut kollektivtrafiken och förbättra vägnätet. Det är därför svårt att nå andra större lokala arbetsmarknader. Vägstandarderna från kusten till inlandet försvårar också möjligheterna till pendling, vilket gör att tillgänglighet till lokala arbetsmarknader i inlandet blir begränsad.

Ett annat stråk med minskad utpendling består bland annat av de sårbara kommunerna Munkedal, Dals-Ed, Bengtsfors, Färgelanda och Årjäng. Längre norrut finns ett likartat stråk bestående av kommunerna Filipstad, Hagfors och Torsby. Den gemensamma nämnaren för dessa områden är att de ligger i glest befolkade områden, vilket gör att underlaget för ett utbyggt vägnät och kollektivtrafik blir otillräckligt. Liknande bakgrundsfaktorer kan skönjas bakom den relativa nedgången i området med kommunerna Härnösand, Kramfors, Örnsköldsvik, Bjurholm och Vindeln. E4:s sträckning ger möjligheter till utpendling, men eftersom området är stort och glesbefolkat blir pendlingen ändå begränsad.

Karta 6. Förändring av utpendling i Sveriges 100 sårbara kommuner 2011 - 2016

Lila=minskad utpendling Grön=ökad utpendling

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Också i Malmfälten, framför allt i kommunerna Kiruna, Gällivare och Pajala, visar utpendlingen en nedåtgående trend. Kiruna och Gällivare har lägst respektive näst lägst nivå på utpendlingen bland Sveriges kommuner. Malmboomen har skapat en kraftig efterfrågan på arbetskraft under perioden, och den kan ha sugit upp personer som annars skulle ha pendlat ut från kommunerna. En del av arbetskraftsförsörjningen till gruvnäringen har skett genom vecko- eller månadspendling, vilket också kan ha gett upphov till nya pendlingsmönster. Denna pendling har i huvudsak varit riktad in mot kommunerna, vilket innebär att den inte har gjort några större avtryck i statistiken över dessa kommuners utpendling.

8 Sammanfattning och avslutande diskussion

Över tid kan företag drabbas av svårigheter av olika slag. Det kan handla om neddragningar i samband med konjunkturnedgångar eller mer långsiktiga kriser som gör att arbetstillfällena försvinner permanent. Om möjligheterna att få jobb och utkomst i kommunen är koncentrerade till ett fåtal företag kan effekterna bli allvarliga om något av dessa företag får problem. Globaliseringen och den ökande konkurrensen har lett till en ökad sannolikhet för att också de större företagen ska drabbas av svårigheter och tvingas lägga ned eller kraftigt minska sin verksamhet. I många fall kan det ha att göra med att företagen köps upp av eller slås samman med andra stora företag.

Perioden 2011-2016 visar på betydande förändringar när det gäller svenska kommuners sårbarhet. Beroendet av ett eller flera stora företag är fortfarande stort på många ställen. Det ger visserligen en stabilitet med god tillgång till jobb, men skapar samtidigt en osäkerhet om hur kommunen ska klara större neddragningar eller nedläggningar. En kraft som har verkat i riktning mot minskad sårbarhet är däremot utpendling, som på många ställen i Sverige har förbättrat arbetsmarknaden genom att sökområdet för arbete har blivit större. Men pendlingsmöjligheterna är fortfarande relativt dåliga på många ställen i landet. Den främsta orsaken till det är det gleasa bosättningsmönstret, som gör att underlaget för vägar och kollektivtrafik är begränsat.

Ett ökande företagande är en annan positiv utvecklingstrend. Det kan på sikt ge en ökad bas av växande företag som gör att beroendet av några få stora företag minskar. En samverkande faktor är det lokala företagsklimatet som ger förbättrade förutsättningar för såväl företagande i allmänhet som nyföretagsamhet. Traditionerna att starta och driva företag har i många sårbara kommuner annars varit relativt utvecklade. Den goda tillgången på jobb i de stora företagen, som dessutom ofta har haft ett högt löneläge, har bidragit till denna situation. Att företagandet visar på en uppåtgående trend är därför ett tecken på ökad stabilitet och robusthet i många sårbara kommuner.

Frågan om sårbarhet handlar om hur tillgången på jobben ska säkras i de svenska kommunerna. Men ytterst rör frågan hur många, i huvudsak små, kommuner ska kunna överleva på sikt. En viktig del i överlevnaden är att det finns arbetstillfällena. Utan dessa minskar gradvis möjligheterna att leva och verka i kommunen och den kommunala servicen förlorar sitt underlag.

Några faktorer på vägen från sårbarhet, förutom de som redan beskrivits, kan avslutningsvis nämnas. Kännetecknade för dessa är att de erbjuder möjligheter samtidigt som de lika väl kan vara förenade med ett ökat hot mot sårbara kommuner. Den pågående globaliseringen kommer också framgent att beröra svenska kommuner. Stora företag ingår i ett globalt sammanhang både vad gäller marknad och ägande. Det gör att förändringar som uppstår långt borta utanför landets gränser i en allt snabbare takt kommer att påverka svenska kommuner. Företag och anläggningar som varit stabila, som under årtionden försett kommunen med stabila och välavlönade jobb, förlorar en dag sin position för att konkurrenter på andra ställen i världen gör samma arbete billigare och bättre.

En annan pådrivande kraft är digitaliseringen som medför att många verksamheter blir mindre bundna till en bestämd plats, vilket ger en ökad rörlighet för både personer och företag. Det kan utgöra ett hot mot sårbara kommuner, men det finns också inslag i digitaliseringen som borde vara frigörande och därmed kunna ge fördelar genom att både avståndets och transportkostnadernas betydelse minskar. Nya sätt att tänka kring arbete och organisation kan, i kombination med en fortsatt utveckling av informations- och kommunikationsteknologin, minska betydelsen av direkta personkontakter.

Å andra sidan kan utökade nationella och internationella kontakter leda till ett ökat behov av resande. Täta miljöer utövar också en betydande fördel och lockelse, särskilt på kunskapsintensiva företag. De täta miljöernas fördel handlar mycket om tillgång till kunskap och kompetens och om att vi blir mer produktiva när vi interagerar med varandra, och då framför allt med personer som håller på med liknande saker som vi själva. Täthet underlättar också matchningen mellan arbetstillfällen och arbetssökande.

Undersökningen visar också att många små kommuner klarar sig bra och har en stabil situation. Det är snarare gleshet som inverkar negativt eftersom det försämrar förutsättningarna för matchning och pendling, och dessutom medför att underlaget för såväl offentligt finansierade som privata tjänster blir sämre. Kommuner som slås ihop får visserligen ett större skatteunderlag men också mer uppgifter. En sammanslagning gör heller inte att gleshetsproblematiken försvinner.

Den ökande pendlingen, som är till fördel för sårbara kommuner, har samtidigt kravet på sig att inte motverka utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Viktigt är därför att resandet sker miljövänligt, exempelvis genom spårtrafik med hög kapacitet som minskar miljöpåverkan per personkilometer. För att uppfylla detta krävs emellertid en hög befolkningskoncentration. I glesa delar av Sverige är det svårt att uppnå, vilket också avspeglas i en låg pendling i åtskilliga Norrlandskommuner.

Kommuner behöver också vara attraktiva, både för att locka företag och arbetskraft. Det handlar om utbud av kompetens lika väl som den fysiska miljöns utformning. För att locka företag är infrastrukturen viktig, också när det gäller informations- och kommunikationsteknologin. För att locka inflyttare, och hålla kvar dem som redan bor i kommunen, är det viktigt att erbjuda en attraktiv boendeort. Låga boendekostnader och boendemiljöer med mindre trängsel är viktiga för attraktiviteten, liksom närhet till service och arbete.

Även om världen blir allt mer globaliserad och den nationella politiken avseende bland annat skatter har stor betydelse för möjligheterna att driva företag spelar det lokala initiativet en viktig roll. Ett aktivt arbete med både företagande och företagsklimat har på många ställen skapat en ny utvecklingsriktning som inneburit att sårbara kommuner har kunnat minska sin sårbarhet.

För att ett sådant arbete ska bli lyckosamt bör det inledas innan orten drabbas av en större neddragning eller nedläggning. Det finns flera skäl för det. Ett är att de stora företagen utgör en viktig del av företagsklimatet. Om förutsättningarna är de rätta bidrar ortens stora företag till en väl fungerande dynamik, där avknoppningar och andra nystartade företag kan drivas fram av det stora företaget. En annan orsak är att privata tjänsteföretag har lättare att växa fram om såväl sysselsättningen som inkomstnivån är hög, vilket ofta är fallet på orter som domineras av stora företag. Som framgår av svårigheterna för åtskilliga

svenska bruksorter att komma ur sin sårbarhet och få till stånd en positiv utveckling kan ett dominerande företag också leda till ett svagt intresse för företagande, och till att ortens politiker inte ser vikten av ett gott företagsklimat. Beroende på hur politikerna hanterar situationen kan stora företag med andra ord både vara en tillgång och ett problem för företagandet på orten, och därmed också för ortens framtid.

Referenser

- Andersson, Martin och Magnus Henrekson, "Local Competitiveness Fostered through Local Institutions for Entrepreneurship", i Audretsch m.fl. (red.), 2015.
- Audretsch, David B., Albert N. Link och Mary L. Walshok (red.), *The Oxford Handbook of Local Competitiveness*, Oxford University Press, New York, 2015.
- Baumol, William J., "Entrepreneurial Enterprises, Large Established Firms and Other Components of the Free-Market Growth Machine", *Small Business Economics*, vol. 23, s. 9-21, 2004.
- Bornefalk, Anders, *Nya svenska storföretag: Behövs det, och finns de?*, Svenskt Näringsliv, kommande rapport.
- Daepf, Madeleine, Marcus J. Hamilton, Geoffrey B. West och Luís Bettencourt, "The mortality of companies", *Journal of The Royal Society Interface*, 12:20150110, 2015.
- Florida, Richard och Charlotta Melander, "Talent, Cities, and Competitiveness", i Audretsch m.fl. (red.), 2015.
- Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv, *Genuint sårbara kommuner - Företagandet, arbetsmarknaden och beroendet av enskilda större företag*, Rapport 0112, 2011.

Tabellbilaga 1 – Sveriges kommuner sorterade efter genuin sårbarhet 2016

(ju högre rang, desto större sårbarhet)

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
290	Fagersta	Västmanlands län	Genuint sårbar
289	Bengtsfors	Västra Götalands län	Genuint sårbar
288	Ljusnarsberg	Örebro län	Genuint sårbar
287	Markaryd	Kronobergs län	Genuint sårbar
286	Hagfors	Värmlands län	Genuint sårbar
285	Överkalix	Norrbottnens län	Genuint sårbar
284	Ludvika	Dalarnas län	Genuint sårbar
283	Dals-Ed	Västra Götalands län	Genuint sårbar
282	Vansbro	Dalarnas län	Genuint sårbar
281	Grums	Värmlands län	Genuint sårbar
280	Olofström	Blekinge län	Genuint sårbar
279	Laxå	Örebro län	Genuint sårbar
278	Filipstad	Värmlands län	Genuint sårbar
277	Dorotea	Västerbottens län	Genuint sårbar
276	Oskarshamn	Kalmar län	Genuint sårbar
275	Karlsborg	Västra Götalands län	Genuint sårbar
274	Kungsör	Västmanlands län	Genuint sårbar
273	Vindeln	Västerbottens län	Genuint sårbar
272	Gällivare	Norrbottnens län	Genuint sårbar
271	Hällefors	Örebro län	Genuint sårbar
270	Lysekil	Västra Götalands län	Genuint sårbar
269	Lindesberg	Örebro län	Genuint sårbar
268	Bräcke	Jämtlands län	Genuint sårbar
267	Emmaboda	Kalmar län	Genuint sårbar
266	Båstad ¹	Skåne län	-
265	Hallsberg	Örebro län	Genuint sårbar
264	Nora	Örebro län	Genuint sårbar
263	Storfors	Värmlands län	Genuint sårbar
262	Finspång	Östergötlands län	Genuint sårbar
261	Degerfors	Örebro län	Genuint sårbar
260	Malå	Västerbottens län	Genuint sårbar
259	Pajala	Norrbottnens län	Genuint sårbar
258	Gullspång	Västra Götalands län	Genuint sårbar
257	Åsele	Västerbottens län	Genuint sårbar
256	Flen	Södermanlands län	Medelsårbar
255	Boxholm	Östergötlands län	Medelsårbar
254	Åstorp	Skåne län	Medelsårbar
253	Södertälje	Stockholms län	Medelsårbar
252	Tidaholm	Västra Götalands län	Medelsårbar
251	Vilhelmina	Västerbottens län	Medelsårbar
250	Nordmaling	Västerbottens län	Medelsårbar
249	Lessebo	Kronobergs län	Medelsårbar
248	Säffle	Värmlands län	Medelsårbar
247	Arboga	Västmanlands län	Medelsårbar
246	Vingåker	Södermanlands län	Medelsårbar

¹ Den relativt höga sårbarheten för Båstad beror på att ett stort byggföretag har huvudkontor i kommunen. För byggsektorn gäller att sysselsättning eller lönesummor oftast inte kan hänföras till ett fast arbetsställe eftersom arbetet utförs på tillfälliga byggarbetsplatser i Sverige och utomlands. Därför räknas arbetskraften som att den geografiskt finns i huvudkontorets arbetsställe. Av detta skäl blir mätningen av beroendet av ett enskilt företag otillförlitlig för Båstads kommun. Eftersom rangen för sårbarhet då också blir missvisande räknas Båstad inte till de sårbara kommunerna.

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
245	Leksand	Dalarnas län	Medelsårbar
244	Kramfors	Västernorrlands län	Medelsårbar
243	Eksjö	Jönköpings län	Medelsårbar
242	Surahammar	Västmanlands län	Medelsårbar
241	Skinnskatteberg	Västmanlands län	Medelsårbar
240	Bjuv	Skåne län	Medelsårbar
239	Älmhult	Kronobergs län	Medelsårbar
238	Hallstahammar	Västmanlands län	Medelsårbar
237	Oxelösund	Södermanlands län	Medelsårbar
236	Årjäng	Värmlands län	Medelsårbar
235	Eda	Värmlands län	Medelsårbar
234	Hofors	Gävleborgs län	Medelsårbar
233	Östhammar	Uppsala län	Medelsårbar
232	Götene	Västra Götalands län	Medelsårbar
231	Färgelanda	Västra Götalands län	Medelsårbar
230	Munkfors	Värmlands län	Medelsårbar
229	Sandviken	Gävleborgs län	Medelsårbar
228	Ödeshög	Östergötlands län	Medelsårbar
227	Västervik	Kalmar län	Medelsårbar
226	Tierp	Uppsala län	Medelsårbar
225	Härjedalen	Jämtlands län	Medelsårbar
224	Kiruna	Norrbottnens län	Medelsårbar
223	Ånge	Västernorrlands län	Måttligt sårbar
222	Perstorp	Skåne län	Måttligt sårbar
221	Sävsjö	Jönköpings län	Måttligt sårbar
220	Härnösand	Västernorrlands län	Måttligt sårbar
219	Torsås	Kalmar län	Måttligt sårbar
218	Avesta	Dalarnas län	Måttligt sårbar
217	Malung-Sälen	Dalarnas län	Måttligt sårbar
216	Bjurholm	Västerbottens län	Måttligt sårbar
215	Askersund	Örebro län	Måttligt sårbar
214	Sorsele	Västerbottens län	Måttligt sårbar
213	Strömstad	Västra Götalands län	Måttligt sårbar
212	Köping	Västmanlands län	Måttligt sårbar
211	Älvdalen	Dalarnas län	Måttligt sårbar
210	Essunga	Västra Götalands län	Måttligt sårbar
209	Nybro	Kalmar län	Måttligt sårbar
208	Sollefteå	Västernorrlands län	Måttligt sårbar
207	Övertorneå	Norrbottnens län	Måttligt sårbar
206	Valdemarsvik	Östergötlands län	Måttligt sårbar
205	Orsa	Dalarnas län	Måttligt sårbar
204	Munkedal	Västra Götalands län	Måttligt sårbar
203	Älvkarleby	Uppsala län	Måttligt sårbar
202	Herrljunga	Västra Götalands län	Måttligt sårbar
201	Vadstena	Östergötlands län	Måttligt sårbar
200	Hjo	Västra Götalands län	Måttligt sårbar

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
199	Torsby	Värmlands län	Måttligt sårbar
198	Bollebygd	Västra Götalands län	Måttligt sårbar
197	Örnsköldsvik	Västernorrlands län	Måttligt sårbar
196	Arvika	Värmlands län	Måttligt sårbar
195	Haparanda	Norrbottnens län	Måttligt sårbar
194	Ragunda	Jämtlands län	Måttligt sårbar
193	Mönsterås	Kalmar län	Måttligt sårbar
192	Höganäs	Skåne län	Måttligt sårbar
191	Hylte	Hallands län	Måttligt sårbar
190	Karlskoga	Örebro län	Måttligt sårbar
189	Uppvidinge	Kronobergs län	
188	Mullsjö	Jönköpings län	
187	Kil	Värmlands län	
186	Hultsfred	Kalmar län	
185	Norsjö	Västerbottens län	
184	Jokkmokk	Norrbottnens län	
183	Kalix	Norrbottnens län	
182	Mjölby	Östergötlands län	
181	Örkelljunga	Skåne län	
180	Storuman	Västerbottens län	
179	Sotenäs	Västra Götalands län	
178	Ronneby	Blekinge län	
177	Borgholm	Kalmar län	
176	Kristianstad	Skåne län	
175	Nordanstig	Gävleborgs län	
174	Arvidsjaur	Norrbottnens län	
173	Gagnef	Dalarnas län	
172	Vännäs	Västerbottens län	
171	Norrtälje	Stockholms län	
170	Sunne	Värmlands län	
169	Hedemora	Dalarnas län	
168	Hudiksvall	Gävleborgs län	
167	Berg	Jämtlands län	
166	Ovanåker	Gävleborgs län	
165	Kristinehamn	Värmlands län	
164	Klippan	Skåne län	
163	Svenljunga	Västra Götalands län	
162	Smedjebacken	Dalarnas län	
161	Burlöv	Skåne län	
160	Stenungsund	Västra Götalands län	
159	Forshaga	Värmlands län	
158	Älvsbyn	Norrbottnens län	
157	Karlskrona	Blekinge län	
156	Hammarö	Värmlands län	
155	Vårgårda	Västra Götalands län	
154	Skellefteå	Västerbottens län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
153	Tranemo	Västra Götalands län	
152	Tjörn	Västra Götalands län	
151	Bromölla	Skåne län	
150	Katrineholm	Södermanlands län	
149	Töreboda	Västra Götalands län	
148	Tingsryd	Kronobergs län	
147	Eskilstuna	Södermanlands län	
146	Mariestad	Västra Götalands län	
145	Salem	Stockholms län	
144	Mellerud	Västra Götalands län	
143	Söderköping	Östergötlands län	
142	Gnosjö	Jönköpings län	
141	Kinda	Östergötlands län	
140	Simrishamn	Skåne län	
139	Tanum	Västra Götalands län	
138	Arjeplog	Norrbottnens län	
137	Lilla Edet	Västra Götalands län	
136	Lidköping	Västra Götalands län	
135	Grästorps	Västra Götalands län	
134	Hörby	Skåne län	
133	Norberg	Västmanlands län	
132	Robertsfors	Västerbottens län	
131	Nässjö	Jönköpings län	
130	Ljungby	Kronobergs län	
129	Sundbyberg	Stockholms län	
128	Åmål	Västra Götalands län	
127	Linköping	Östergötlands län	
126	Trelleborg	Skåne län	
125	Habo	Jönköpings län	
124	Kumla	Örebro län	
123	Piteå	Norrbottnens län	
122	Ystad	Skåne län	
121	Osby	Skåne län	
120	Rättvik	Dalarnas län	
119	Svalöv	Skåne län	
118	Ljusdal	Gävleborgs län	
117	Lund	Skåne län	
116	Timrå	Västernorrlands län	
115	Lycksele	Västerbottens län	
114	Mörbylånga	Kalmar län	
113	Krokom	Jämtlands län	
112	Ydre	Östergötlands län	
111	Söderhamn	Gävleborgs län	
110	Varberg	Hallands län	
109	Ockelbo	Gävleborgs län	
108	Motala	Östergötlands län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
107	Alvesta	Kronobergs län	
106	Landskrona	Skåne län	
105	Aneby	Jönköpings län	
104	Orust	Västra Götalands län	
103	Håbo	Uppsala län	
102	Borlänge	Dalarnas län	
101	Falköping	Västra Götalands län	
100	Östra Göinge	Skåne län	
99	Bollnäs	Gävleborgs län	
98	Skara	Västra Götalands län	
97	Vaggeryd	Jönköpings län	
96	Höör	Skåne län	
95	Skurup	Skåne län	
94	Högsby	Kalmar län	
93	Umeå	Västerbottens län	
92	Strömsund	Jämtlands län	
91	Örebro	Örebro län	
90	Tomelilla	Skåne län	
89	Eslöv	Skåne län	
88	Karlshamn	Blekinge län	
87	Halmstad	Hallands län	
86	Mora	Dalarnas län	
85	Skövde	Västra Götalands län	
84	Ale	Västra Götalands län	
83	Åtvidaberg	Östergötlands län	
82	Upplands-Bro	Stockholms län	
81	Vellinge	Skåne län	
80	Gislaved	Jönköpings län	
79	Danderyd	Stockholms län	
78	Uddevalla	Västra Götalands län	
77	Vetlanda	Jönköpings län	
76	Vara	Västra Götalands län	
75	Ängelholm	Skåne län	
74	Tranås	Jönköpings län	
73	Heby	Uppsala län	
72	Värnamo	Jönköpings län	
71	Sundsvall	Västernorrlands län	
70	Vaxholm	Stockholms län	
69	Nykvarn	Stockholms län	
68	Säter	Dalarnas län	
67	Luleå	Norrbottens län	
66	Helsingborg	Skåne län	
65	Laholm	Hallands län	
64	Sölvesborg	Blekinge län	
63	Malmö	Skåne län	
62	Boden	Norrbottens län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
61	Växjö	Kronobergs län	
60	Sala	Västmanlands län	
59	Sigtuna	Stockholms län	
58	Vänersborg	Västra Götalands län	
57	Trollhättan	Västra Götalands län	
56	Falkenberg	Hallands län	
55	Borås	Västra Götalands län	
54	Nyköping	Södermanlands län	
53	Tibro	Västra Götalands län	
52	Järfälla	Stockholms län	
51	Gävle	Gävleborgs län	
50	Vimmerby	Kalmar län	
49	Östersund	Jämtlands län	
48	Gnesta	Södermanlands län	
47	Trosa	Södermanlands län	
46	Knivsta	Uppsala län	
45	Åre	Jämtlands län	
44	Falun	Dalarnas län	
43	Haninge	Stockholms län	
42	Öckerö	Västra Götalands län	
41	Västerås	Västmanlands län	
40	Karlstad	Värmlands län	
39	Göteborg	Västra Götalands län	
38	Enköping	Uppsala län	
37	Lomma	Skåne län	
36	Svedala	Skåne län	
35	Härryda	Västra Götalands län	
34	Hässleholm	Skåne län	
33	Sjöbo	Skåne län	
32	Strängnäs	Södermanlands län	
31	Upplands-Väsby	Stockholms län	
30	Kalmar	Kalmar län	
29	Alingsås	Västra Götalands län	
28	Lekeberg	Örebro län	
27	Gotland	Gotlands län	
26	Kävlinge	Skåne län	
25	Uppsala	Uppsala län	
24	Lidingö	Stockholms län	
23	Mölnadal	Västra Götalands län	
22	Norrköping	Östergötlands län	
21	Nynäshamn	Stockholms län	
20	Lerum	Västra Götalands län	
19	Mark	Västra Götalands län	
18	Solna	Stockholms län	
17	Ulricehamn	Västra Götalands län	
16	Ekerö	Stockholms län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
15	Huddinge	Stockholms län	
14	Österåker	Stockholms län	
13	Staffanstorps	Skåne län	
12	Tyresö	Stockholms län	
23	Mölnådal	Västra Götalands län	
22	Norrköping	Östergötlands län	
21	Nynäshamn	Stockholms län	
20	Lerum	Västra Götalands län	
19	Mark	Västra Götalands län	
18	Solna	Stockholms län	
17	Ulricehamn	Västra Götalands län	
16	Ekerö	Stockholms län	
15	Huddinge	Stockholms län	
14	Österåker	Stockholms län	
13	Staffanstorps	Skåne län	
12	Tyresö	Stockholms län	
11	Kungälv	Västra Götalands län	
10	Botkyrka	Stockholms län	
9	Jönköping	Jönköpings län	
8	Stockholm	Stockholms län	
7	Partille	Västra Götalands län	
6	Kungsbacka	Hallands län	
5	Nacka	Stockholms län	
4	Täby	Stockholms län	
3	Värmdö	Stockholms län	
2	Sollentuna	Stockholms län	
1	Vallentuna	Stockholms län	

Tabellbilaga 2 – Sveriges kommuner sorterade i geografisk ordning med olika sårbarhetskomponenter 2016

Ju högre rang per komponent, desto större sårbarhet. Rangpoäng 1=minst sårbar och rangpoäng 290=mest sårbar. Vikt innebär det värde som komponentens rang multipliceras i den slutliga sårbarhetsberäkningen.

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företagsklimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Upplands-Väsby	Stockholms	63	21	23	212	155
Vallentuna	Stockholms	51	15	5	60	17
Österåker	Stockholms	30	34	31	98	200
Värmdö	Stockholms	31	36	11	11	89
Järfälla	Stockholms	81	26	82	155	211
Ekerö	Stockholms	75	37	22	34	201
Huddinge	Stockholms	22	12	45	209	132
Botkyrka	Stockholms	45	20	161	85	24
Salem	Stockholms	173	2	64	173	274
Haninge	Stockholms	33	33	38	238	230
Tyresö	Stockholms	38	11	33	73	205
Upplands-Bro	Stockholms	140	24	67	82	258
Nykvarn	Stockholms	191	9	10	57	224
Täby	Stockholms	21	14	58	206	1
Danderyd	Stockholms	158	5	236	78	73
Sollentuna	Stockholms	33	7	40	39	52
Stockholm	Stockholms	1	186	4	119	59
Södertälje	Stockholms	261	141	175	225	84
Nacka	Stockholms	22	18	20	92	147
Sundbyberg	Stockholms	225	1	2	203	159
Solna	Stockholms	46	8	1	255	104
Lidingö	Stockholms	58	22	145	135	79
Vaxholm	Stockholms	110	19	54	117	275
Norrtälje	Stockholms	95	161	117	252	212
Sigtuna	Stockholms	140	76	44	190	68
Nynäshamn	Stockholms	90	58	124	32	97
Håbo	Uppsala	81	32	18	290	264
Älvkarleby	Uppsala	268	43	208	180	53
Knivsta	Uppsala	110	13	7	246	128
Heby	Uppsala	124	81	142	183	36
Tierp	Uppsala	214	108	180	133	223
Uppsala	Uppsala	4	212	51	66	165
Enköping	Uppsala	27	128	47	210	134
Östhammar	Uppsala	281	175	55	273	14
Vingåker	Södermanland	204	103	269	128	221
Gnesta	Södermanland	120	51	96	142	91
Nyköping	Södermanland	36	194	122	179	75
Oxelösund	Södermanland	288	121	213	148	26
Flen	Södermanland	140	142	286	232	228
Katrineholm	Södermanland	99	204	239	48	181
Eskilstuna	Södermanland	33	251	214	51	279

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Strängnäs	Södermanland	81	100	104	46	126
Trosa	Södermanland	140	63	61	205	7
Ödeshög	Östergötlands	204	119	191	236	121
Ydre	Östergötlands	204	105	136	33	98
Kinda	Östergötlands	186	136	138	88	122
Boxholm	Östergötlands	268	80	128	202	214
Åtvidaberg	Östergötlands	131	79	150	87	138
Finspång	Östergötlands	281	188	169	124	156
Valdemarsvik	Östergötlands	178	151	259	213	47
Linköping	Östergötlands	22	265	118	121	267
Norrköping	Östergötlands	7	232	160	42	45
Söderköping	Östergötlands	158	46	103	243	150
Motala	Östergötlands	43	154	207	265	64
Vadstena	Östergötlands	204	109	258	162	78
Mjölby	Östergötlands	232	115	85	171	131
Aneby	Jönköpings	268	91	30	1	112
Gnosjö	Jönköpings	99	198	19	166	277
Mullsjö	Jönköpings	268	82	120	115	124
Habo	Jönköpings	232	44	13	105	182
Gislaved	Jönköpings	58	219	46	287	42
Vaggeryd	Jönköpings	146	140	27	17	280
Jönköping	Jönköpings	8	273	36	14	39
Nässjö	Jönköpings	69	165	143	170	203
Värnamo	Jönköpings	40	228	21	109	251
Sävsjö	Jönköpings	146	172	154	200	240
Vetlanda	Jönköpings	105	243	84	80	90
Eksjö	Jönköpings	124	193	107	281	290
Tranås	Jönköpings	115	218	219	3	22
Uppvidinge	Kronoberg	232	200	188	8	118
Lessebo	Kronoberg	204	88	267	267	113
Tingsryd	Kronoberg	158	173	172	83	119
Alvesta	Kronoberg	146	106	133	147	94
Älmhult	Kronoberg	247	246	53	196	110
Markaryd	Kronoberg	232	207	250	263	262
Växjö	Kronoberg	16	261	72	172	125
Ljungby	Kronoberg	99	263	49	215	93
Högsby	Kalmar	165	99	281	18	20
Torsås	Kalmar	214	114	222	59	233
Mörbylånga	Kalmar	173	70	102	223	43
Hultsfred	Kalmar	110	170	257	235	92
Mönsterås	Kalmar	197	133	151	101	210
Emmaboda	Kalmar	277	197	182	118	186
Kalmar	Kalmar	17	229	48	221	4
Nybro	Kalmar	178	145	177	203	152

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Oskarshamn	Kalmar	232	283	68	218	269
Västervik	Kalmar	68	277	220	187	253
Vimmerby	Kalmar	124	226	81	28	49
Borgholm	Kalmar	76	182	262	243	108
Gotland	Gotland	27	286	97	37	51
Olofström	Blekinge	288	199	241	161	142
Karlskrona	Blekinge	72	272	157	43	283
Ronneby	Blekinge	154	156	240	23	232
Karlshamn	Blekinge	87	174	211	139	32
Sölvesborg	Blekinge	110	124	195	106	28
Svalöv	Blekinge	131	35	131	152	216
Staffanstorps	Skåne	78	6	92	25	123
Burlöv	Skåne	131	10	264	137	242
Vellinge	Skåne	48	28	181	234	172
Östra Göinge	Skåne	154	77	238	112	27
Örkelljunga	Skåne	204	111	231	61	154
Bjuv	Skåne	268	38	228	107	194
Kävlinge	Skåne	67	23	52	168	141
Lomma	Skåne	115	3	148	39	144
Svedala	Skåne	173	16	34	13	149
Skurup	Skåne	115	41	140	258	82
Sjöbo	Skåne	95	62	74	181	34
Hörby	Skåne	154	69	87	260	109
Höör	Skåne	131	45	113	109	222
Tomelilla	Skåne	146	84	170	129	65
Bromölla	Skåne	268	65	224	38	10
Osby	Skåne	120	101	225	137	96
Perstorp	Skåne	261	116	278	75	69
Klippan	Skåne	140	72	227	65	276
Åstorp	Skåne	191	42	235	226	265
Båstad	Skåne	277	123	241	186	116
Malmö	Skåne	2	203	268	90	105
Lund	Skåne	72	130	178	201	137
Landskrona	Skåne	94	97	282	103	101
Helsingborg	Skåne	5	183	185	289	13
Höganäs	Skåne	146	74	204	176	243
Eslöv	Skåne	105	57	105	276	86
Ystad	Skåne	47	137	114	185	273
Trelleborg	Skåne	78	86	158	228	183
Kristianstad	Skåne	11	221	197	217	285
Simrishamn	Skåne	76	167	273	29	235
Ängelholm	Skåne	39	107	95	214	206
Hässleholm	Skåne	37	166	202	68	37

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Hylte	Hallands	247	164	129	70	127
Halmstad	Hallands	12	264	93	184	164
Laholm	Hallands	63	122	130	237	60
Falkenberg	Hallands	53	202	63	144	136
Varberg	Hallands	51	217	26	240	193
Kungsbacka	Hallands	6	55	25	77	177
Härryda	Västra Götalands	87	25	12	210	133
Partille	Västra Götalands	58	4	32	191	9
Öckerö	Västra Götalands	178	59	50	69	70
Stenungsund	Västra Götalands	165	73	16	275	220
Tjörn	Västra Götalands	131	56	41	272	248
Orust	Västra Götalands	105	93	119	282	63
Sotenäs	Västra Götalands	197	184	155	165	62
Munkedal	Västra Götalands	178	92	164	154	256
Tanum	Västra Götalands	105	152	135	146	209
Dals-Ed	Västra Götalands	247	201	236	224	234
Färgelanda	Västra Götalands	268	87	179	199	77
Ale	Västra Götalands	158	27	35	175	163
Lerum	Västra Götalands	61	29	29	84	213
Vårgårda	Västra Götalands	240	95	37	208	74
Bollebygd	Västra Götalands	225	30	17	256	250
Grästorp	Västra Götalands	214	47	98	241	25
Essunga	Västra Götalands	261	96	116	122	178
Karlsborg	Västra Götalands	232	155	127	278	272
Gullspång	Västra Götalands	247	147	277	81	173
Tranemo	Västra Götalands	240	169	59	153	21
Bengtsfors	Västra Götalands	240	215	271	284	288
Mellerud	Västra Götalands	131	160	272	127	38
Lilla Edet	Västra Götalands	261	50	88	132	50
Mark	Västra Götalands	56	118	86	67	80
Svenljunga	Västra Götalands	178	94	123	160	185
Herrljunga	Västra Götalands	247	134	75	145	167
Vara	Västra Götalands	146	159	112	130	8
Götene	Västra Götalands	261	110	114	250	83
Tibro	Västra Götalands	158	89	218	4	11
Töreboda	Västra Götalands	225	125	216	52	23
Göteborg	Västra Götalands	3	235	43	56	236
Mölnadal	Västra Götalands	55	31	8	247	99
Kungälv	Västra Götalands	48	53	14	93	130
Lysekil	Västra Götalands	204	181	167	253	249
Uddevalla	Västra Götalands	18	157	134	182	199
Strömstad	Västra Götalands	71	282	215	156	245

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Vänersborg	Västra Götalands	84	90	192	45	160
Trollhättan	Västra Götalands	91	163	232	72	2
Alingsås	Västra Götalands	31	113	80	62	215
Borås	Västra Götalands	19	258	78	229	41
Ulricehamn	Västra Götalands	99	149	70	30	6
Åmål	Västra Götalands	146	180	270	16	57
Mariestad	Västra Götalands	110	150	189	198	103
Lidköping	Västra Götalands	42	178	65	268	246
Skara	Västra Götalands	124	126	159	48	176
Skövde	Västra Götalands	95	230	24	222	55
Hjo	Västra Götalands	173	98	137	177	255
Tidaholm	Västra Götalands	247	146	89	274	143
Falköping	Västra Götalands	99	176	144	178	67
Kil	Värmlands	146	52	187	206	237
Eda	Värmlands	191	214	290	192	3
Torsby	Värmlands	115	268	254	215	44
Storfors	Värmlands	256	60	276	100	257
Hammarö	Värmlands	281	17	73	76	166
Munkfors	Värmlands	261	179	287	12	76
Forshaga	Värmlands	214	40	260	95	87
Grums	Värmlands	288	112	261	125	268
Årjäng	Värmlands	120	279	285	220	58
Sunne	Värmlands	131	191	110	260	106
Karlstad	Värmlands	9	238	90	197	46
Kristinehamn	Värmlands	131	162	266	63	171
Filipstad	Värmlands	240	236	284	269	35
Hagfors	Värmlands	247	242	263	163	271
Arvika	Värmlands	165	234	210	27	198
Säffle	Värmlands	120	192	274	285	145
Lekeberg	Örebro	178	39	60	10	61
Laxå	Örebro	240	143	251	150	284
Hallsberg	Örebro	256	83	153	271	191
Degerfors	Örebro	281	75	253	286	12
Hällefors	Örebro	261	231	283	143	81
Ljusnarsberg	Örebro	277	148	288	189	287
Örebro	Örebro	15	255	100	91	266
Kumla	Örebro	165	48	101	242	85
Askersund	Örebro	204	139	174	257	66
Karlskoga	Örebro	154	224	201	158	88
Nora	Örebro	256	104	216	149	226
Lindesberg	Örebro	232	196	186	254	151

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Skinnskatteberg	Västmanlands	281	127	265	15	140
Surahammar	Västmanlands	256	66	230	114	190
Kungsör	Västmanlands	247	61	226	248	252
Hallstahammar	Västmanlands	197	68	243	123	269
Norberg	Västmanlands	204	67	247	6	95
Västerås	Västmanlands	25	257	109	39	135
Sala	Västmanlands	63	129	140	108	157
Fagersta	Västmanlands	281	227	256	288	281
Köping	Västmanlands	214	185	193	35	197
Arboga	Västmanlands	186	132	245	193	189
Vansbro	Dalarnas	214	248	203	266	219
Malung-Sälen	Dalarnas	124	275	111	264	158
Gagnef	Dalarnas	204	64	108	97	259
Leksand	Dalarnas	214	171	139	219	170
Rättvik	Dalarnas	72	144	244	262	5
Orsa	Dalarnas	225	102	234	7	229
Älvdalen	Dalarnas	178	216	198	58	208
Smedjebacken	Dalarnas	240	85	132	89	129
Mora	Dalarnas	78	247	99	20	204
Falun	Dalarnas	29	205	66	19	261
Borlänge	Dalarnas	53	209	163	96	192
Säter	Dalarnas	131	54	71	134	161
Hedemora	Dalarnas	165	168	190	44	195
Avesta	Dalarnas	186	222	173	120	169
Ludvika	Dalarnas	277	260	183	226	188
Ockelbo	Gävleborgs	214	138	146	24	40
Hofors	Gävleborgs	281	195	184	22	117
Ovanåker	Gävleborgs	214	225	165	53	54
Nordanstig	Gävleborgs	165	131	200	250	29
Ljusdal	Gävleborgs	43	259	196	70	184
Gävle	Gävleborgs	10	239	126	136	115
Sandviken	Gävleborgs	268	187	206	26	120
Söderhamn	Gävleborgs	63	241	246	64	102
Bollnäs	Gävleborgs	62	211	223	102	100
Hudiksvall	Gävleborgs	87	269	152	50	282
Ånge	Jämtlands	173	245	194	169	107
Timrå	Jämtlands	140	49	149	239	71
Härnösand	Jämtlands	95	223	233	126	286
Sundsvall	Jämtlands	14	281	77	54	247
Kramfors	Jämtlands	165	254	252	93	196
Sollefteå	Jämtlands	70	271	229	188	202
Nordanstig	Gävleborgs	165	131	200	250	29
Ljusdal	Gävleborgs	43	259	196	70	184
Gävle	Gävleborgs	10	239	126	136	115

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Sandviken	Gävleborgs	268	187	206	26	120
Söderhamn	Gävleborgs	63	241	246	64	102
Bollnäs	Gävleborgs	62	211	223	102	100
Hudiksvall	Gävleborgs	87	269	152	50	282
Ånge	Jämtlands	173	245	194	169	107
Timrå	Jämtlands	140	49	149	239	71
Härnösand	Jämtlands	95	223	233	126	286
Sundsvall	Jämtlands	14	281	77	54	247
Kramfors	Jämtlands	165	254	252	93	196
Sollefteå	Jämtlands	70	271	229	188	202
Örnsköldsvik	Jämtlands	48	287	91	249	278
Ragunda	Jämtlands	232	213	249	31	33
Bräcke	Jämtlands	191	153	255	277	174
Krokom	Jämtlands	124	78	79	231	148
Strömsund	Jämtlands	91	267	212	9	72
Åre	Jämtlands	84	206	9	21	207
Berg	Jämtlands	165	177	168	140	111
Härjedalen	Jämtlands	99	280	156	259	175
Östersund	Jämtlands	20	278	42	233	30
Nordmaling	Västerbottens	240	117	209	99	239
Bjurholm	Västerbottens	191	120	280	245	19
Vindeln	Västerbottens	256	189	147	280	146
Robertsfors	Västerbottens	214	135	83	159	16
Norsjö	Västerbottens	225	220	171	113	18
Malå	Västerbottens	268	208	76	116	238
Storuman	Västerbottens	158	262	162	174	48
Sorsele	Västerbottens	191	210	121	104	227
Dorotea	Västerbottens	247	244	205	141	218
Vännäs	Västerbottens	197	71	62	151	254
Vilhelmina	Västerbottens	109	252	221	194	260
Åsele	Västerbottens	197	240	279	79	179
Umeå	Västerbottens	13	285	15	230	187
Lycksele	Västerbottens	91	276	106	55	168
Skellefteå	Västerbottens	40	288	69	164	289
Arvidsjaur	Norrbottnens	124	256	125	157	153
Arjeplog	Norrbottnens	225	266	56	47	31
Jokkmokk	Norrbottnens	178	249	39	270	56
Överkalix	Norrbottnens	197	274	199	283	263
Kalix	Norrbottnens	158	253	176	5	217
Övertorneå	Norrbottnens	186	233	275	131	15
Pajala	Norrbottnens	214	270	248	2	225
Gällivare	Norrbottnens	225	289	6	279	241
Älvsbyn	Norrbottnens	186	190	166	36	139
Luleå	Norrbottnens	26	284	28	74	244

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9
Piteå	Norrbottens	56	237	57	167	231
Boden	Norrbottens	84	158	94	86	162
Haparanda	Norrbottens	115	250	289	111	114
Kiruna	Norrbottens	197	290	3	195	180

Tillväxtverket

Swedish Agency for Economic
and Regional Growth

Tel 08-681 91 00
tillvaxtverket.se

Sårbara kommuner 2016

Företagandet, arbetsmarknaden och
beroendet av enskilda större företag

Rapport 0208